Jezsuita Roma Kollégium és Szakkollégium Évkönyv

2015/2016

JEZSUITA
ROMA SZAKKOLLÉGIUM

Jezsuita Roma Kollégium
és Szakkollégium
Évkönyv
2015/2016

Alapítás éve: 2011
Alapító és fenntartó:
Jézus Társasága
Magyarországi Rendtartománya
1085 Budapest, Horánszky utca 20.
www.jezsuita.hu

Felelős kiadó:
Antal István
Jezsuita Roma Kollégium és Szakkollégium
1191 Budapest, Hunyadi utca 2-4.
Titkárság: +36-1-704-89-50
iroda@jrsz.hu
www.jrsz.hu

Cikkszerző szakkollégiumi hallgatók:
Farkas Teodóra, Kőszegi Dóra,
Oláh Zsolt, Szénási Réka

Szerkesztette és lektorálta:
Prokopp Katalin

A nyomdai előkészítést végezte:
Maucha Kristóf

A nyomdai kivitelezést végezte:
Wings Group Kft.

Tartalom

Provinciális bevezető 4
Rektori köszöntő 6

KÖZÖSSÉG 9
Szakkollégisták 10
Munkatársak 21
Így élünk mi 24
Szaktáborok 26

KÉPZÉSEK 31
Kurzusaink dióhéjban 32
Oktatói szemszögből 38

KETTŐS IDENTITÁS 43
Kultúra 44
Lokális elszigeteltségben 51
Nemzetközi roma nap 63
Roma holokauszt emlékév 71

TALÁLKOZÁSOK 77
Szakkollégiumok 78
Lelkiség 89
Emberközpontú ökológia 96
Közélet 101
Tehetség és felelősség 104
Újdonságok 109

Choli bácsi, az előfutár 112

Amikor egy álom testet ölt

Öt éves a Jezsuita Roma Szakkollégium

Három egyházi vezetővel és az akkor még a társadalmi felzárkózásért felelős államtitkárként dolgozó Balog Zoltánnal 2011. március 17-én aláírtuk a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat küldetésnyilatkozatát. A dokumentum preambulumában így fogalmaztunk:

„A magyarországi cigány felzárkózás érdekében kiemelt feladat a jövőt építő értelmiség képzése, amihez szakkollégiumi tehetséggondozó képzés nyújthat kiemelt támogatást. Ezen cél érdekében a római katolikus egyház részéről a jezsuita rend, a görög katolikus, a református és az evangélikus egyházak mint fenntartók a mai nappal Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózatot (KRSZH) hoznak létre."

Láthatóak voltak a problémák, világos volt a cél. Egy olyan kezdeményezés létrehozásán fáradoztunk, mely reális és hosszútávon is fenntartható megoldásként, biztos szakmai alapokra épülő, erkölcsi, tudományos és közösségi támogatást nyújt a roma fiatalok számára. Tettük ezt egyrészt annak érdekében, hogy elősegítsük a középiskolákba bekerülő roma diákok továbbtanulási hajlandóságát, növeljük a rendelkezésükre álló lehetőségek számát a meglévő támogatási struktúrában. Másrészt azért, mert a felsőoktatásban megjelent, arányukhoz mérten kevés, de már ezrekben mérhető létszámú roma fiatalok igényüket fejezték ki: szükségük van egy együttlakó tudományos és értékközösségre, mely a felsőoktatási tudás mellett segít nekik megszerezni a felelős roma értelmiségivé váláshoz szükséges tudást és kompetenciákat.

A kezdeményezés elindítását segítette, hogy jezsuita munkánk meghatározó eleme az oktatás, ezen belül is a felsőoktatási szakkollégiumi munka. A rendszerváltozás után létrehoztuk a Szent Ignác Jezsuita Szakkollégiumot, mely most is meghatározó intézménye a Jezsuita Egyetemi Szakkollégiumi Hálózatnak, és amelynek korábbi épülete ad otthont 2011 óta a roma szakkollégiumnak. A JRSZ ezen testvérintézmények szakmai igényességét, hitbeli és társadalmi elkötelezettségét folytatja, kiváló infrastrukturális háttérrel.

A kezdeti években kijöttek a gyermekbetegségek, melyek talán természetesek egy olyan intézménynél, mely a felsőoktatásban, az egyházban, és a roma fiatalokat támogató kezdeményezések között is úttörőnek és egyedülállónak számított. A KRSZH szakkollégiumok a kihívásokon együtt dolgozva megtalálták annak a módját, hogy intézményeik a társadalmi, fenntartói és a szakkollégisták által meghatározott igényeket is kielégítsék. A tapasztalatok alátámasztják azt, amit az első év után írtam az évkönyvünkben: „*ma csak hálózati formában, partnerségben építkezve, társakat és közös célokat keresve lehet társadalomformáló víziót építeni.*”

Több mint öt év elteltével, a társadalmi folyamatok tükrében az intézmény létjogosultsága és missziójának aktualitása egyértelmű. Egy álom testet öltött. A Jezsuita Roma Szakkollégiumban zajló szakmai munka, a megszilárdult tanulmányi rendszer, az értékvédő és értékteremtő munka reménykeltő és előremutató. Előttünk álló feladat, hogy megkeressük a hosszú távú fenntarthatóságot biztosító forrásokat és partnereket, hogy a céljainkat elérhessük, támogatni tudjuk a kialakulóban lévő roma értelmiségi réteg létrejöttét, mely elkötelezett a roma – nem roma magyarok békés együttélésében és együttműködésében.

P. Forrai Tamás Gergely SJ
provinciális

Megszilárdult a JRSZ, köszönjük!

A JRSZ REKTORÁNAK KÖSZÖNTŐ ÉS KÖSZÖNŐ SZAVAI

2016 nyarán az ötödik tanévét fejezte be a Jezsuita Roma Szakkollégium. Szerencsésnek mondhatom magam, hiszen kezdetektől fogva az intézményben dolgozhattam, és részese voltam a kihívásoknak, élményeknek, sikereknek és eredményeknek. Egy gyerek életében meghatározó az öt éves kor: már tisztában van a világgal, ismeri az anyanyelvét, magabiztosan jár, és készülődik az iskolába. A jezsuita intézmények között számos többszázéves - hazánkban is nem egy több évtizedes - múltra tekint vissza. A Jezsuita Roma Szakkollégium öt évével ehhez képest nagyon fiatal intézmény, mégis már sok dologra lehetünk büszkék.

Személy szerint az tölt el leginkább büszkeséggel, mikor egy-egy hallgató vagy hallgatói csoport ötletét tudom támogatni és abból eredmény születik. Ilyenek voltak a nyári táborok szegénysorban élő roma gyerekeknek, zenészhallgatóink jótékonysági hangversenyei, vagy a kerületben élő gyermekek számára rendezett versmondó verseny.

Megalapoztuk a szakmai stábot, ezzel együtt a szakmai munkát, bővítettük a szakkollégium létszámát, és kialakultak a jelenlegi keretek. A diplomaszerzéshez és a felelős roma értelmiségivé váláshoz szükséges képzésekhez EU-s forrás bevonása is segített: a TÁMOP projekt keretében 2012 decemberétől 2015 júliusáig az intézményben egyetemi oktatókkal és más neves szakemberekkel megtartott 480 órányi kurzusra, valamint 240 órányi készségfejlesztésre, és több mint 1000 óra nyelvoktatásra került sor. A szakkollégium életében a közösségépítésre is nagy hangsúlyt fektetünk: csak az öt félév során nyolcvan közösségi est,

kollégiumi hétvégék, nyári táborok és sportnapok színesítették a hallgatók mindennapjait.

Fontosak és hiánypótlóak voltak tudományos és közéleti programjaink. Köztük az évente más-más témát feldolgozó szimpóziumok, a 2015. évi falukutatás - mely az egyik szimpózium és egy kiadvány alapjául is szolgált -, a csütörtöki közösségi estek, ahova neves szakembereket, roma és nem roma közéleti személyeket hívunk meg. Kurzusaink és programjaink kereteiben a roma kultúrát is ápoltuk és történelmünkkel ismerkedtünk.

Sok együttműködés szilárdult meg és tette lehetővé mindezt, többek között az MTA Roma Kutatások Osztályával, amelylyel a Lokális elszigeteltségben beszélgetéssorozatot tartottuk, a Khamoro Táncszínházzal pedig kurzusaink és *A vonat* című produkció kapcsán.

Köszönetet szeretnék mondani a jezsuita rendnek a biztos és biztató háttérért: P. Forrai Tamás SJ provinciálisnak, aki végig szívén viselte szakkollégiumunk ügyét és támogatta munkánkat; P. Hofher József SJ-nek, aki a hallgatók mellett a munkatársak lelki épségére is ügyelt, és a közösség mellé állt a nehéz kezdetekben; P. Kiss Ulrichnak, aki mély nyomot hagyott az intézmény felépítésében, melyet menedzsment szemlélettel gazdagított; valamint Hiba Györgynek, aki az utóbbi két évben, amíg az intézmény lelki vezetője volt, lelkiismeretesen és nagy hévvel foglalkozott a fiatalokkal!

Köszönöm azoknak a jelenlegi és volt munkatársaknak, akik segítettek engem, és szolgálták az intézmény érdekeit munkájukkal!

Köszönöm a támogatóknak és az adományozóknak, hogy segítségükkel a szakkollégiumban minőségi munka folyhat! Köszönöm minden előadónknak és vendégünknek, akik megtisztelték a szakkollégium közösségét!

Tartalmasan és sok munkával teltek el ezek az évek. A megpihenés erejéig dőljünk most hátra, lapozzuk végig ezt a könyvet, hogy az elmúlt tanévre emlékezzünk, és új energiákat gyűjtsünk! Hisz hasonló lendülettel, fejlődő kapcsolati hálóval és szakmai tartalommal szeretnénk folytatni, jelenlegi és leendő szakkollégistáink, valamint társadalmunk javára!

Antal István
rektor

KÖZÖSSÉG

Szakkollégisták

Gazdasági, kereskedelmi és műszaki képzések

Atyimov Zsanett Kitti

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Nemzetközi gazdálkodás (BA)

Farkas Evelin Ivett

Budapesti Corvinus Egyetem
Nemzetközi gazdálkodás
(BA)

Farkas Teodóra

Budapesti Corvinus Egyetem
Közgazdasági elemző
(MA)

Flóra Gyula

Óbudai Egyetem
Gazdálkodás és menedzsment
(BA)

Kolompár Máté

Budapesti Gazdasági Egyetem
gazdaságinformatikus
(BA)

Kőszegi Dóra

Károli Gáspár Református Egyetem
Kereskedelem és marketing
(felsőoktatási szakképzés)

Oláh Attila

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Építőmérnök (BSc)

Zubor Ágnes

Budapesti Gazdasági Főiskola
Turizmus-vendéglátás
(BA)

Egészségügy, szociális munka

Antal Szabina

Semmelweis Egyetem
Ápolás és betegellátás
Szülésznő (BSc)

Horváth Barbara

Károli Gáspár Református Egyetem
Szociális és ifjúsági munka
Ifjúságsegítő szakirány
(felsőoktatási szakképzés)

Horváth Gábor

Károli Gáspár Református Egyetem
Szociális és ifjúsági munka
Ifjúságsegítő szakirány
(felsőoktatási szakképzés)

Kalányos Richárd

Semmelweis Egyetem
Általános orvos (osztatlan képzés)

Oláh Tímea

Semmelweis Egyetem
Általános orvos (osztatlan képzés)

Rácz Renáta

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Szociális munka (MA)

Rostás Gusztáv

Semmelweis Egyetem
Általános orvos
(osztatlan képzés)

Bölcsészet, pedagógia, teológia

D. Nagy Márton István

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Társadalmi tanulmányok
(BA)

Dávid Alexandra

Eötvös Loránd
Tudományegyetem
Tanító (BA)

Majercsik Ferenc

Pünkösdi Teológiai
Főiskola
Teológia (BA)

Oláh Zsolt

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Történelem
(BA)

Simon Nóra

Károli Gáspár Református Egyetem
Szociális és ifjúsági munka
(felsőoktatási szakképzés)

Szénási Réka

Károli Gáspár Református Egyetem
Szabad bölcsész (BA)

Zsigmond Kitti Mária

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Angol-német
(osztatlan tanárképzés)

Jogtudományok

Bangó Henrietta

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Társadalmi tanulmányok (BA),
Jogász (Osztatlan képzés)

Fodor Anita

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Jogász
(Osztatlan képzés)

Sztojka Ágnes

Károli Gáspár Református Egyetem
Jogász
(osztatlan képzés)

Sztojka Ramóna

Károli Gáspár Református Egyetem
Jogász
(osztatlan képzés)

Zene, művészet

Bangó Alexandra

Moholy-Nagy Művészeti Egyetem
Tervezőgrafika
(BA)

Baranyi Zoltán

Vienna Konservatorium
Hegedű
(osztatlan képzés)

Berki Tamás

Vienna Konservatorium
Zongora
(osztatlan képzés)

Radics Gerald

Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem
Zongora (BA)

Farkas András

Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem
Előadóművészet- Klasszikus ének szakirány (BA)

Sárközi Xénia

Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem
Operaének (MA)

Természettudományok, informatika

Bálint Bianka

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Biológia szak
(BSc)

Czigány Máté Gábor

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Vegyészmérnök (BSc)

Csömör Miklós

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Programtervező informatikus szak
(BSc)

Munkatársak

Antal István

Rektor, szakmai vezető

Hámori Orsolya

Gazdasági vezető

Markó Orsolya

Tanulmányi vezető

M. Beer Ilona

Titkár

Kása Anita

Titkár

Bartal Attila

Projektvezető

Hiba György SJ

Lelki vezető

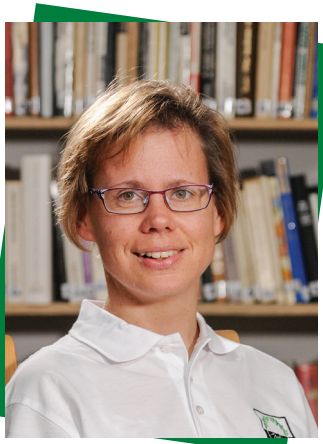

Prokopp Katalin

Adminisztrátor

Balogh Irén

Takarító

Zsitva Béla Attila

Gondnok

Így élünk mi…

A JRSZ-be a tanév elején nyertem felvételt. A kaposvári roma szakkollégiumban már szereztem jó tapasztalatot a szakkolis életről. Szerettem volna hétköznapjaimat Budapesten is jó közösségben tölteni, és erre itt rátaláltam. Mindemellett célom volt a készségeim fejlesztése, a segítségnyújtás, a kapcsolatok kiépítése, a közösségi élet, és a minél jobb egyetemi átlag. Motivált, hogy a szakkoli segítségével megismerkedhetek olyan emberekkel, akikkel együtt tudunk azon dolgozni, hogy szebb jövőt teremtsünk. Elmondhatom magamról, hogy az utamba kerülő lehetőségeket igyekeztem mindig megragadni, és a lehető legtöbbet kapni és ezáltal adni. Nagyon élveztem az egész szorgalmi időszakot, a sok program egytől egyig feltöltött, és adott hozzám valami újat. Életemben eddig a legtöbbet az eltelt két félévben fejlődtem. Több téren is tudtam javulni, ehhez elsősorban a kollégium járult hozzá, majd az egyetem, és persze az új budapesti légkör.

Kőszegi Dóra

A Budapesti Corvinus Egyetem másodéves hallgatója vagyok nemzetközi gazdálkodás szakon, 2015. szeptember óta a Jezsuita Roma Szakkollégium tagja. Azért jelentkeztem ide, mert szerettem volna egy olyan közösséghez tartozni, amely hozzám hasonló értékrendű roma értelmiségi fiatalokból áll, akik motiváltak céljaik elérése. Úgy gondolom, hogy a közösség ereje kiemelkedően fontos, hiszen amit egyénileg nem sikerül megvalósítani, az egy jó csapattal könnyen elérhetővé válik.

Farkas Evelin

Egyrészt azért jöttem a JRSZ-be, hogy anyagilag könnyebb helyzetem legyen az egyetemi tanulmányaim során, másrészt azért, hogy jobban megismerjem a cigányságot, melyre otthon a környezet többnyire egy szellemi és fizikai szempontból egyaránt lecsúszott társadalmi rétegként tekint. Az itt eltöltött évek során a szemem láttára omlottak le bennem a cigányokat érintő előítéletek és sztereotípiák, roma identitásom pozitív irányba fordult. Nagy örömömre szolgált, hogy egy évig én lehettem e nagyszerű közösség diákbizottságának elnöke, mely tisztségnek próbáltam alázattal, és a legjobb tudásom szerint megfelelni. Ebben a tanévben még voltam cikkíró és a cigány tánc nevű kurzus felelőse, és közben igyekeztem részt venni aktívan a szakkollégium minden rendezvényén. Úgy gondolom, hogy ez idő alatt rengeteget fejlődtem az élet minden területén. Köszönhetem ezt a közösségnek, melynek oszlopos tagja lettem, s mellyel szinte egy családot alkotunk, valamint a szakkollégium által felkínált közösségi programoknak, és a nagy tudású tanárok által vezetett kurzusoknak.

Oláh Zsolt

Szaktáborok

Nyári tábor – Kecskemét

A Jezsuita Roma Kollégium és Szakkollégium hagyományaihoz híven a tanévet egy közös táborral kezdte, amely az idei évben augusztus 28-30-án Kecskeméten került megrendezésre.

A táborba vezető út nagyszerű hangulatban telt, a régi szakkollégisták újra köszöntötték egymást, az újak pedig elkezdhették az

ismerkedést. A kecskeméti Sport Hotelbe való megérkezésünk és a szobáink elfoglalása után Antal István, a kollégium rektora rövid tájékoztatót tartott a szakkollégiumról. Vicces feladatokkal szereztek információkat egymásról a diákok, majd egy jó hangulatú szituációs játék és kötetlen beszélgetés zárta az első napot.

A második napon 4-5 fős csapatokban folytatódott tovább az ismerkedés. A különböző feladatok a csapatban való együttműködés, a kreativitás és a problémamegoldó készségek fejlesztése és mérése mellett sok mosolyt csaltak mindenki arcára. Közös plakátkészítés, kacatokból készül tárgyak bemutatása, céljaink és vágyaink meghatározása után sor került városnézésre is.

A szakkollégium a tanévkezdő táborban sem feledkezett meg a hagyományok ápolásáról, hiszen helyi roma zenekar látogatott el hozzánk. Nagyszerű és felejthetetlen estét varázsoltak számunkra. A 2015-16-os tanévet hatalmas jókedvvel és lendülettel kezdtük el.

Szénási Réka

Szakkollégiumi hétvége – Katalinpuszta

Az április 22-24 között zajló szakkollégiumi hétvége nem titkolt célja volt, hogy megerősítsük közösségünkben az összetartozás érzését. A helyszín ez alkalommal nem egy szálloda, hotel, vagy jól megszokott környezet volt, hanem valami annál sokkal izgalmasabb: hétvégénknek Szendehely-Katalinpuszta, azaz a Börzsöny és a Cserhát kapuja adott otthont. Érkezésünk estéjén rögtön szembe találhattuk magunkat egy olyan kihívással, mely számomra óriási élménynek bizonyult. A péntek esti program egyáltalán nem mondható megszokottnak, kizökkentett minket a komfortzónánkból, és erre úgy vélem,

néha szükségünk is van. Az volt a feladatunk, hogy 4-5 fős csoportokban vágjunk neki a sötét erdőnek! Ez nem is volt olyan sötét és rémisztő, így jókedvvel és lelkesedéssel vettük az elénk kerülő akadályokat. Mindenkinek új volt a szituáció, így izgalommal töltött el minket, hogy vajon sikerül-e időben, és a feladatokat teljesítve kijutnunk az erdő rejtekeiből. A túrát megelőzően és azt követően csapatonként tettük próbára intelligenciánkat, és töltöttünk ki kvízjátékokat. Minden csapatnak sikerült teljesíteni a célokat, és erre büszkék vagyunk.

A közös hétvégénk második napján is velünk volt Tóth Zoltán, az AC Human trénere, aki ismét szuper feladatokat hozott nekünk. A szombati délelőtt folyamán kisebb csoportokban dolgoztunk. Olyan fejlesztő, építő játékokkal ütöttük el az időt, melyek alatt nem csak jól éreztük magunkat, hanem amelyekből egyben nagyon sok tapasztalatot nyertünk és tanulságokat is levonhattunk. Továbbgondolva hasznosíthatjuk ezeket életünk

több területén is. Utolsó napunkat sem hagytuk kárba veszni, a rossz idő ellenére. Hazautazásunk közben meglátogattuk a Cigány Történeti, Kulturális, Oktatási és Holokauszt Központot. Az eseménydús hétvége felszabadultan, jó hangulatban telt. Pár nap alatt kissé közelebb kerülhettünk egymáshoz.

Kőszegi Dóra

KÉPZÉSEK

Kurzusaink dióhéjban

Őszi félév

A Jezsuita Roma Szakkollégium ötödik tanévének őszi félévi szorgalmi időszakában a már bevált rend szerint, havi tanulmányi hétvégék, csoportos nyelvtanulás, és hét csütörtök esti előadás adta ki a gerincét szakmai programunknak. Ezekben 36 szakkollégista hallgató vett részt, egész pontosan 35, ha külföldön tanuló ösztöndíjasunkat, Bangó Alexandrát leszámítjuk. A hallgatók a következő hétvégi kurzusok közül kettőt-kettőt végeztek el, négy hétvége során:

- *Cigány irodalom és nyelv* – Choli Daróczi József, Nagy Gusztáv,
- *Bűnözés, devianciák és politika* – Dr. Tamási Erzsébet,
- *EU* – Dr. Rövid Márton,
- *Informatika* – Mohácsi Gyula,
- *Kisebbségpolitika, a közösségi lét dilemmái* – Dr. Kállai Ernő
- *Közbeszéd értelmezése* – Dr. Orbán Balázs

- *Közgazdaságtan* – Dr. Novoszáth Péter
- *Roma társadalomtörténet* – Dr. Kállai Ernő.

A szakkollégium hallgatói továbbra is kiscsoportos, 40 órás nyelvtanfolyamokon vehetnek részt. A félévben hét, különböző szintű német és angol tanfolyam zajlott párhuzamosan. A C1 szintű angol tanfolyamot a Fulbright Bizottság jóvoltából anyanyelvi tanár tartotta.

Tavaszi félév

Január végére, február elejére minden hallgatónk befejezte a vizsgaidőszakot. A tanulmányi keretek a szakkollégiumban megmaradtak: a közismereti kurzusok nagy részére négy tanulmányi hétvége keretei között került sor.

E félév kurzusai voltak:

- *Társadalomtudományi ismeretek* – Dr. Rövid Márton
- *Bűnözés, devianciák és politika* – Dr. Tamási Erzsébet
- *Jog* – Dr. Raduly Zsuzsa

- *Közgazdaságtan* – Dr. Novoszáth Péter
- *Retorika* – Milus Marianna
- *Közgazdaságtan – Vállalkozási ismeretek* - Hajdú András
- *Szociálpszichológia* – Lökkös Attila
- *Cigány tánc* – Farkas Zsolt

Az egyetemi diplomához és a szakmai boldoguláshoz nyújtott fontos segítségként folytatódott a nyelvoktatás: három angol és egy német csoport a Shetland U.K. Nyelviskolával együttműködésben. Ezen túl Rachel McVey a Fulbright Bizottság jóvoltából ebben a félévben is a középfokú angol nyelvvizsgát már letettek rendelkezésére áll. Néhányan lakossági tanfolyamon teljesítették a félévi kötelező 40 óra nyelvi készségfejlesztést. A kettős identitásra képzés az ebben a félévben újraindult *Cigány nyelv* órákban is megmutatkozott.

Így látjuk mi...

A szakkollégium számos programot, tréninget szervez azért, hogy készségeinket fejlesszük, és ezáltal könnyebben bekerüljünk a munkaerőpiacra. Ilyen például a nyelvkurzus, hiszen idegen nyelv ismerete nélkül már szinte lehetetlen elhelyezkedni. Továbbá minden félévben választhatunk különböző kurzusok közül, például a közgazdaságtan, jog vagy éppen etnicizáló roma reprezentáció. Ezek nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy szélesebb képet kapjunk a körülöttünk lévő világról.

A JRSZ életében természetesen rengeteg más esemény is történik a közösségépítéshez, kapcsolatteremtéshez kapcsolódóan. Ilyen a félévente megrendezett KRSZH konferencia hétvége, a nyári tábor vagy a csütörtöki közös estünk és vacsoránk. Rengeteg olyan lehetőség adódik, amelyek nélkülözhetetlenek egy roma egyetemista életében.

Farkas Evelin

Lehetőségem volt eljutni olyan színvonalas konferenciákra, melyekre nem juthattam volna el egyébként, részt vehettem minden hét csütörtöki napján a közösségi estünkön, melyeken érdekesebbnél érdekesebb beszélgetéseknek lehettünk résztvevői, vagy éppen döntési pozícióban levő emberekkel találkozhattunk.

Idén a közgazdaságtan kurzust hallgattam, azon belül pedig a keresztény gazdasági szemlélet vonalat vittük végig.

A gazdaság életünk mindennapjaihoz tartozik, átszőve ezzel az egész világot. A gazdaságot keresztény vonalon vezette fel nekünk, kapcsolatban a pápával és az egyházakkal. Az órát színesítették a tanár úr által behozott személyes történetek, és olyan videó anyagok, kis filmek, melyeket a sajtó nem részesít előnyben. Emellett részt vehettem egy hétvége alkalmával a Tahitótfalun levő Szív Lelkiségi Központban szervezett lelkigyakorlaton. A kollégiumban rendezett programokról többek között én is rendszeresen írtam a JRSZ honlapjára, illetve vettem részt a nem kötelező jellegű tréningeken.

Kőszegi Dóra

Ebben a félévben bekerülhettem dr. Rövid Márton *Társadalomtudományi ismeretek* nevű kurzusára. A kurzus első alkalmával egy filmet néztünk meg, mely a társadalmi előítéletekről, a sztereotípiákról, és a diszkriminációról szólt. Így körül is jártuk ezeket a fogalmakat, hogy mit is jelentenek. Valamint szétosztottuk a témákat, kiselőadások keretében került sor nagyon érdekes témákra.

Nagy örömömre szolgál, hogy részt vehettem Farkas Zsolt *Cigány tánc* nevű kurzusán, ugyanis nagyon szerettem volna megtanulni táncolni.

Oláh Zsolt

Elsős kollégistaként első félévben a kötelező kurzusokon kellett részt vennem, számomra tehát ez a második félév volt az, ahol szabadon választhattam kurzust. Délelőttönként Zsolthoz hasonlóan a *Társadalomtudományi ismeretek* órán vettem rész. Délutánonként *Vállalkozástan* kurzuson vehettem részt, melyet Hajdú András, a Wizz Air egyik alapítója tartott. Nagyon hasznosnak tartom, hogy egy olyan embertől hallhattunk vállalkozási ismeretekről, aki maga is végigjárta azt az utat, amely ahhoz kell, hogy sikeresen tudjunk működtetni egy vállalkozást.

A szakmai hétvége programjait nagyon hasznosnak tartom, hiszen ezáltal olyan új ismereteket is szerezhetünk, melyek nem tartoznak szigorúan egyetemi, főiskolai tanulmányainkhoz.

Farkas Teodóra

Oktatói szemszögből

Hogy beléphessenek a kapun

Interjú dr. Raduly Zsuzsával

Tantárgya miben járul hozzá a szakkollégium céljainak megvalósulásához?

A 2013/14. tanév tavaszi féléve óta oktatom a *Jogi alapismereteket*, ezen a kurzuson elsősorban a nem jogi szakterületen tanulók vettek és vesznek részt. A joghallgatók körében felmerült az igény a pályaorientációra is, ezért a 2014/15. tanév őszi félévében erre is sort kerítettünk. A kurzus segítséget kíván nyújtani a hallgatóknak a jog világában történő eligazodáshoz. A pályakezdő diplomások számára hasznos munkajogi, polgári jogi ismereteket sajátíthatnak el, megismerkedhetnek a legfontosabb állami szervekkel, azok feladataival, a közigazgatás működésével és az Európai Unió főbb intézményeivel. A kurzus a jogviták rendezésének hagyományos és alternatív útjait is felvázolja. A hallgatók is javasolhatják egy-egy téma tárgyalását, így az elmúlt félévben egy tervező grafika szakos hallgató kérésére a szerzői jog egyes kérdéseire is kitértünk. A fenti témákat gyakorlat-orientáltan tárgyaljuk.

Milyen motivációk és célok vezetik a kollégiumi munkájában?

Megtiszteltetés számomra, hogy részese lehetek a kollégium szakmai munkájának. A célom az volt, hogy felkészítsem a hallgatókat arra, hogy a különböző élethelyzetekben képviselni

tudják az érdekeiket. Ennek egyik eszköze lehet a jog világában szerzett tájékozottság. A tanulmányi hétvégék azonban a tudásátadásnál jóval többről szóltak, hiszen az órák interaktív jellege miatt a hallgatók megosztották az őket foglalkoztató kérdéseket, saját tapasztalataikat és véleményüket. Hálás vagyok a diákoknak azért a bizalomért, amellyel felém fordultak.

A szakkollégium életében, egyéb eseményén is részt vesz-e?

Szívesen veszek részt a kollégium rendezvényein és örülök annak, hogy ehhez a közösséghez tartozhatok. Úgy gondolom, hogy a kollégium igen jelentős eredményeket tudhat maga mögött. Egyrészt előrelépésnek tartom azt, hogy kollégium nemcsak segítségre szorulókként tekint a diákokra, hanem a hallgatók aktív részesei fontos társadalmi célok támogatásának, megvalósításának. Másrészt a lehetőségek tárháza jóval szélesebb a korábbiaknál, mert a hallgatók előtt olyan ajtók is megnyíltak, amelyek eddig zárva maradtak. Most már csak rajtuk múlik, hogy belépnek-e azon.

Mit gondol arról, hogy mi a JRSZ és az itteni hallgatók feladata a társadalomban?

Úgy gondolom, hogy a hallgatók feladata elsősorban az, hogy felsőfokú tanulmányaikat minél jobb eredménnyel elvégezzék. Ez már önmagában jelentős és példamutató eredmény egy elsőgenerációs, hátrányos helyzetből induló fiataltól. A kollégiumban dolgozók igyekszenek biztosítani a hátteret a hallgatók szakmai felkészüléséhez és felvértezik a hallgatókat azokkal a többletismeretekkel, amelyeket a felsőoktatási intézményekben nem sajátíthatnak el, és amelyek az önmegvalósításhoz szükségesek lehetnek. Jómagam arra törekszem, hogy saját tapasztalataim alapján abban a kereszthordozásban segítsem a hallgatókat, amelyet az értelmiségivé válás és az identitás megőrzése iránti vágy egyidejűleg hoz létre.

Együtt úszunk vagy süllyedünk el

Interjú dr. Novoszáth Péterrel

Mióta és mit tanít a JRSZ-ben?

A Jezsuita Roma Kollégiumban és Szakkollégiumban 2013 ősze óta tartok különféle kurzusokat. Kezdetben *Munkaügyi, adózási, pénzügyi és vállalkozói alapismeretek* kurzust tartottam, ehhez csatlakozott később egy *Szellemi kulturális örökségeink kurzus*. Legutoljára pedig egy olyan kurzust indítottam, amely a közgazdasági kérdéseket Ferenc pápa sajátos szemüvegén keresztül mutatja be a hallgatóknak. A középpontban Ferenc pápa hitvallása állt a gazdaságról: „*Nemet mondunk a kirekesztésen és az egyenlőtlenségen alapuló gazdaságra. Ez a gazdaság öl.*”

Ferenc pápa gondolatairól az *Evangelii gaudium* című első dokumentuma és a *Caritas in veritate* kezdetű enciklikája alapján beszélgettünk. Ezen túlmenően a kurzus hallgatói megismerkedhettek Dr. Baritz Sarolta Laura domonkos rendi nővér az „Emberközpontú gazdaságról" vallott nézetei közül néhánnyal.

Tantárgya miben járul hozzá a szakkollégium céljainak megvalósulásához?

A kurzus célja, hogy a hallgatók a képzés során ismerjék meg az alapvető gazdasági paradigmákat, a közgazdaságtani gondolkodás főbb erényetikai sajátosságait. Nyerjenek bepillantást a világgazdaság alakulását meghatározó legfontosabb szabályokba, alakuljon ki a képzésen résztvevőkben az a képesség, hogy egységben tudják szemlélni a globalizációt és a lokalizációt, a különféle gazdasági tevékenységek gyökereit. A megszerzett tudás révén legyenek képesek saját életük, családjuk és környezetük sorsának jobbító alakítására.

Milyen motivációk és célok vezetik a kollégiumi munkájában?

Véleményem szerint a JRSZ fő küldetése, hogy minél több az átlagosnál rosszabb körülmények között élő roma és nem roma fiatalt segítsen a diploma, a munkaerőpiacon versenyképes szaktudás, nyelvtudás, képességek, műveltség, társadalmi kapcsolatok megszerzésében. Jómagam, keresztény és családi vonatkozásban mindkét részen érintett emberként is elkötelezett híve vagyok a romák és nem romák békés egymás mellett élésének. Véleményem szerint mindkét részről türelemre, és nem az indulatok felelőtlen és értelmetlen gerjesztésére van szükség a romák és nem romák békés együttélésének

elősegítéséhez. Nehezen látjuk be, hogy egy csónakban evezünk, és különbözőségeink ellenére együtt úszunk vagy sülylyedünk el. Ez a világon mindenütt így kell, hogy működjön, így nálunk is. Emberek vigyáznak egymásra, segítenek egymásnak nézetkülönbségeik, nézeteltéréseik ellenére is.

Egy-két élmény, anekdota…

Számos fantasztikus élményt éltem át a kollégiumban, különösen az volt rám különleges hatással, hogy mennyi tehetséges és művelt ember jár ide. Mindezt közelről is megtapasztalhattam a szimpóziumon, a Magyar Nemzeti Galériában korábban tett kirándulásunkon, a Szent Ignác Kollégiumban tartott zenei esten, Farkas Zsolt zenei kurzusán, az ő rendezésében a Belvárosi Színházban a Roma Holokauszt Konferencia keretében bemutatott táncdrámán, vagy Radics Gerald diploma hangversenyén. Amennyire időmből telik, minden olyan eseményen részt veszek, amire meghívnak, és családom tagjait is sikerült már elhoznom egy-két eseményre. Mindegyikről tele élményekkel, pozitív energiákkal feltöltődve mentünk haza.

KETTŐS IDENTITÁS

Kultúra

Autentikus zene és ének

A tanév első, szeptember 25-i kulturális estjén a Jezsuita Roma Szakkollégium a Karaván Família együttest köszönthette köreiben. Az est folyamán Nagy Istvántól, az együttes gitáros és énekes tagjától megtudhattuk róluk a fontosabb információkat. Nevéhez híven, a banda mára már öt tagot számlál, a szülőket és a három gyermeküket. A Karaván célja képviselni a hagyományos vokális cigány zenét, megszólaltatni a válogatott cigány folklór dalait. Mindezt a saját egyedi stílusukkal ötvözve, olykor akár zeneszövegek átírásával is.

Megalakulásuk előtt a szülők játszottak a Romanyi Rota és a Romani Kokaloban is, első lemezük 2002-ben Boban Markovic közreműködésével készült el. Hangszerelésüket illetően az egyszerűségre törekszenek.

Miután kis betekintést nyerhettük a Karaván életébe, kezdetét vette a zenélés, ami alatt folyamatos lehetőségünk volt kérdezni a vendégeinktől. A zeneszámokat illetően többfajta dallamot hallhattunk, volt közte lengyel cigány dallam, szabolcs-szatmári, illetve andalúziai eredetű spanyol cigány is. Mindezeknek a lényege, hogy átszövi őket sajátos érzelmei világuk, személyiségük. Előadásukban hallhattuk többek között a *Phabol Phabol, Ki itt a legény, Murojilo, Zavaros a Tisza vize* című fantasztikus nótákat. Az est hangulata nagyszerűen telt, kollégiumunkból a bátrabbak megmutatták ének-, illetve tánctudásukat.

Kőszegi Dóra

Kávéházi cigányzene

Második tanulmányi hétvégénket megelőző péntek esti kulturális programunk a megszokottól kissé eltérően zajlott: október 9-én előadóinkat a közösségünkből köszönthettük, Baranyi Zoltán és Farkas András személyében. Mindkét fiú a klasszikus zenei pálya mellett döntött, Zoli kiváló hegedűművész, András szakterülete pedig az ének, ezen belül is az opera műfaja. Tanulmányaikkal összefüggő témájuk, A *kávéházi cigányzene* mindnyájunkat megérintett, hisz a cigányok életében,

úgy gondolom, fontos szerepet tölt be a zene. Így nagy érdeklődéssel vártuk a fiúk bemutatóját az eddig végzett kutatással kapcsolatban. Amint elmondták, kutatói munkájuk azzal a céllal indult, hogy összegyűjtsék a kávéházi cigányzenével kapcsolatos legfontosabb, legértékesebb információkat a kezdetektől napjainkig, hiszen ilyen kezdeményezésre még nem került sor.

Megtudhattuk, hogy cigányzenészekről először a 13. században számolt be Daniel Speer, majd később, a 17-18. században jelentek meg a mai napig elismert zenészek, mint Czinka Panna, Barna Mihály. E korban vált igazán elismertté a művészetük. A szabadságharcban is nagy szerepük volt, ugyanis ők éltették tovább azokat az elhíresült Kossuth-dalokat, melyeket együtt zengett a nép. A következő történelmi esemény a kiegyezés volt, mely után fénykorát élte a magyarországi cigányzene, ugyanis megjelentek a kávéházak, és az emberek így éttermekbe, szórakozni jártak, a nemesség és a külföldiek igényelték a muzsikát. Kutatásukból megtudhattunk még

több információt, milyen korszakokon, eseményeken ment keresztül a zeneiség, mire eljutott addig, hogy napjainkra már nem túl nagy az igény az efféle műfaj iránt.

A program legfontosabb része, úgy vélem, az ezt követő közös beszélgetés volt, amikor is a fiúk megoszthatták velünk az egyéni gondolataikat a témával kapcsolatban. Felvetődött a kérdés, hogy vajon mivel lehetne újra fellendíteni a hazai cigányzene iránti érdeklődést. Több ötlet is támadt a megoldásra, például az, hogy a tehetséges cigányzenészeknek részt kellene venniük minél több rendezvényen, médiában, közéletben, illetve, hogy új vezetőkre, menedzserekre lenne szükség, akik megfelelő technikával, tudatosan népszerűsítik a zenét. Büszkék vagyunk, hogy vannak közöttünk ilyen tehetséges és motivált zenészek, akiket érdekel a zeneiségünk múltja, jelene és jövője.

Kőszegi Dóra

Látni és láttatni

Kállai András festőművészt, végzettségét illetően szobrászművészt köszönthettük vendégünkként 2015. november 6-án. Fő témánk volt a romák kulturális reprezentációja, azaz a romák ábrázolásmódja a képzőművészetben. Hogyan mutatnak be minket a társadalomnak, ha tetszik, ha nem?

Kállai András fiatal magyar és emellett cigány képzőművész romungró zenész családból származik és már 20 éve ezzel foglalkozik. Előadása számomra nagyon érdekes volt, és ő maga is igyekezte felkelteni illetve mindvégig fenntartani érdeklődésünket.

Arra kért, hogy ne úgy tekintsünk a képzőművészetre, mint egy zárt egységre, mert egy nagyon komplex művészettel van dolgunk, ahol minden mindennel összefügg, mint az életben. Bíztatott minket arra, hogy járjunk nyitott szemmel, figyeljünk a részletekre, a kapcsolatokra, és lássuk meg az összefüggést az életben. Művészként egy nagyon nyitott szellemiségű ember, aki el tud rugaszkodni a hétköznapi léttől, ezért szeretné, ha ő maga sem lenne beskatulyázva a cigányságába. Szavaival élve „önmagunkat szegregáljuk", ha folyamatosan azzal vagyunk elfoglalva, milyen származással születtünk. A művész úr, ahogy sok más társa is, arra törekszik, hogy ne csak a cigányságával tudjon érvényesülni, ugyanis ő magyar származású, és szeretne magyar képzőművész lenni.

Előadásában hallhattunk a roma emancipációs törekvésekről, roma sztereotípiákról, látásról és láttatásról, és arról, hogy egyáltalán létezik-e cigány képzőművészet. Utóbbira a válasz, mint kiderült az, hogy nem létezik

kifejezetten cigány képzőművészet, nagyon sok cigány által festett képnél vonható párhuzam egy korábban már megfestett festménnyel, amelynek alkotója nem is volt cigány származású. Látás és láttatás; hogy látnak minket, romákat a művészek? Régebben a cigányok nagy hatással voltak a képzőművészekre, ugyanis egzotikus vadállatokként tekintettek rájuk, és sokszor szexuális jelenetekben festették meg őket. Napjainkban általában negatív képzetekkel társítva mutatják be őket, szegénység, éhség, nyomor közepette. Sajnos ennek a folyamatnak mi rendkívül ki vagyunk szolgáltatva, és nem igazán tehetünk az ellen, hogy mások milyen képet akarnak látni vagy láttatnak rólunk.

Az előadás után egy barátságos beszélgetés vette kezdetét, láthattunk művész úr alkotásait, melyeket a Barbi baba, mint gyermeki játékszer ihletett meg, a videóját, melyben Budapest híres-neves helyeit pecsételi meg vérző ujjával, és beszélgettünk Péli Tamás munkásságáról is.

Kőszegi Dóra

Emberi hang

A Romano Glaszo együttes lépett fel március negyedikén, a félév második péntek esti kollégiumi kulturális programjának keretében. Az együttes 1976-ban alakult meg, jelenlegi felállásban ötödik születésnapját ünnepelte. A rom azt jelenti, hogy cigány, de azt is jelentheti, hogy ember. A *romano glaszo* szó szerint azt jelenti, hogy cigány hang, de szabad fordításban jelenthet emberi hangot is. Lakatos György, az

együttes vezetője mesélt nekünk az együttesről. Többek között megtudhattuk, hogy az együttest Daróczi Ágnes alapította a férjével, Bársony Jánossal együtt. Azóta már jócskán kicserélődött a csapat, mondhatni egész családias lett. Lakatos György lánya 2006-ban, 8 évesen, míg a fia 6 évesen csatlakozott az együtteshez, azóta is erősítik a csapatot, a későbbi időkben pedig számos fiatal tehetség mutatja meg a tudását a zenekar berkein belül.

Az est jó hangulatban telt, a hagyományos cigány zenék mellett a lányok kortárs táncot is bemutattak nekünk.

Farkas Teodóra

Lokális elszigeteltségben

Az MTA TK Kisebbségkutató Intézetével tavaly megkezdett együttműködés keretében, a *„Lokális elszigeteltségben, avagy a helyi programok miért nem válnak országos mintává”* című előadássorozat alkalmai nyitottak voltak, többi kollégistáink és más érdeklődők is részt vettek rajtuk. Olyan nyilvános interjúk és beszélgetések voltak ezek, amelyen minden alkalommal egy-egy, a roma közösségeket segítő, sikeres vagy annak tűnő helyi kezdeményezést mutattak be maguk e programok megálmodói. A beszélgetéseket továbbra is Kállai Ernő, a Magyar Tudományos Akadémia Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézetének alapító tagja, Romakutatások Osztályának osztályvezetője moderálta.

Kitörés Hétesről

A 2015-16. tanévben tartott első alkalmon, szeptember 24-én Bódis Krisztinát láttuk vendégül, aki író, dokumentumfilmes és pszichológus. Fontosnak tartja, hogy a társadalmi problémákat a valós helyzetükben mutassa be a nagyvilágnak, művei segítségével. Az ózdi Hétes telepen 1998 és 2013 között végzett önkéntes tevékenységének eredményeként jött létre az „Alkotásközpontú szociális és integrációs modell”, amelyről

a beszélgetés szólt. Az írónő mesélt az ózdi sikerekről, nehézségekről, hogy hogyan is fogadta be őt egy teljesen idegen közösség. Beszélt a kezdetekről: először dokumentumfilmesként járt Ózdon, ahol az *Isten adóssága* című filmet készítette. Mivel a forgatás a tervezettnél több időt vett igénybe, beköltözött a Hétesre, és így sikerült beilleszkednie az ottani emberek hétköznapjaiba. Ekkor már nem volt elidegenítő helyzet, otthon érezte magát.

Szerinte néha áldozatot kell hozni az emberekért, és nagyon fontos az empátia, az azonosulási képesség. Az „Alkotóközpontú modell" ezekre az alapokra épül. Az ehhez vezető első lépést 2007-ben tették meg, az első ózdi alkotótábor keretében. Olyan lehetőség volt ez, amihez bárki hozzájuthatott. A táborban kialakult egy közös élet, egyfajta szeretetközösség, elfelejtődtek a társadalmi különbségek. Viszont ez egy idő után kevés volt, ezért a helyiekkel együtt történt a változtatás, hiszen ők tudták megfogalmazni az igényeiket, mire is lenne szükségük. Az amerikai Harlem Children's Zone projekt hasonlóan működik, mint a Hétes telepi program. A magyar kezdeményezésben a gyerekekre személy szerint odafigyelnek, odaszállítják őket az iskolákba, minden ezzel kapcsolatos ügyet segítenek elintézni nekik, egészen 9 éves kortól követik őket. Fontos, hogy valóban kitörési pont lehessen számukra és szülessenek valódi eredmények. Krisztina a beszélgetés végén felolvasott egy részletet a *Carlo Párizsban* című ifjúsági regényéből, amely egy magyar cigány

fiúról szól. Ezzel a szókimondó könyvvel is rámutat arra, hogy fontosnak tarja, hogy valójában lássuk a problémákat, és saját szemünkkel tapasztaljuk meg, hogyan is élnek ezek az emberek. Azt tanácsolta, hogy aki segíteni akar másokon, ne akarja, hogy hirtelen változzon meg minden. Állandóan gondolkodni kell és annak ellenére, hogy sokszor elbizonytalanodik az ember, soha nem szabad feladni. Reméljük, sok ilyen és ehhez hasonló kezdeményezés születik majd, és sikerül ezeket a sikeres modelleket máshova is eljuttatni!

Szénási Réka

Rajzolva fejlődnek

A *Lokális elszigeteltségben* című beszélgetéssorozat keretében rendezett beszélgető esten 2015. október 8-án L. Ritók Nórával találkoztunk. Az Igazgyöngy Alapítvány alapítója munkájáról és az eddig megtett útról mesélt. Nóra hátrányos helyzetű gyerekeknek szeretne esélyt adni a rajzolás és alkotás által, melyek kiváló eszköznek bizonyulnak

a személyiségfejlesztésére minden téren. A beszélgetés során kiderült viszont, hogy már az is gondot okozhat, hogy a gyerekek eljussanak ezekre a foglalkozásokra. Hiába ingyenes, a telepi gyereknek esélyük is alig van részt venni ezeken. A nehezítő tényező az alapvető, elemi létszükségletek hiánya, mely azt is megakadályozza, hogy az iskolában sikeresek lehessenek ezek a gyerekek. Ha villany sincs otthon, fürödni sem tudnak, mégis hogy várhatjuk el tőlük, hogy a matematikára koncentráljanak? Ezen problémák megoldására pedig a tanárképző, amelyet Nóra is végzett, nem készít fel. Ő több évig járt a cigánytelepre, hogy megértse a probléma gyökerét. Úgy gondolja, ahhoz, hogy segíteni tudjunk a felzárkózásban, az integrációban, meg kell érteni a mélyszegénységet. Hiszen a tanult többség sosem élt, de még csak meg sem fordult olyan helyeken és aligha látott olyan életkörülményeket közelről, ahol és amilyenekben a mélyszegénységben élők vannak. Az ilyen körülmények közül származó gyerekeknek az oktatás sem esélyteremtő, hiszen ők általában olyan iskolákba jutnak el, ha egyáltalán eljutnak, ahol az alapvető oktatási eszközök sem állnak rendelkezésre.

A beszélgetés során szóba kerültek olyan fiatalok, akiknek sikerült a kitörés, viszont elvárni tőlük, hogy visszamenjek a telepre, nem lehet. Hiszen nem ezért küzdöttek, ráadásul ezek a fiatalok már kirekesztődtek az ottani közösségből, az új közösség pedig nagyon nehezen fogadja be őket. Mindennapi problémák ezek, melyekre sajnos alig akad nyitott fül. Nóra ez ellen szeretne

tenni, és tesz is, hiszen a gyerekek fejlődése mellett munkahelyeket is teremtett már több gyermek szüleinek az alapítvány nonprofit kft-je által.

Farkas Teodóra

Besence megmutatta: másképp is lehet!

Hogyan virágoztassunk fel egy elszigetelt települést elkeseredett emberekkel? Vajon lehet-e reményt és motivációt adni, amikor semmi sincs rendben? Erről beszélt az MTA-val közösen szervezett nyolcadik interjúesten, október 15-én Ignácz József besencei polgármester. A kistelepülés Baranya megyében, ezen belül is az ország egyik leghátrányosabb térségében, a Sellyei járásban található. Jómagam Sellyéről származom, ennélfogva a téma fokozottan felkeltette az érdeklődésem, és jó érzéssel töltött el, hogy a környékünkről jött el hozzánk egy példamutató ember.

Kezdésképp betekintést nyerhettünk a falu életébe, a helyszínen forgatott *Besence Open* című videón keresztül, amely egyszerre tartalmaz humoros és komoly elemeket is. A beszélgetés alatt mindvégig nagyon személyes történeteket hallhattunk a polgármester életéről, céljairól, gyermekkori álmairól. Elmondta, hogy nem tudatosan készült a polgármesteri hivatásra, ugyanis gyermekkorában pincér szeretett volna lenni. Egy másik személyes felütése volt, amikor arról beszélt, hogyan került először kapcsolatba a joggal: a középiskola második osztályában nem vették fel a kollégiumba, mert demoralizáló személyiség volt, ezért segítségül fordult az akkori párttitkárhoz, hogy fellebbezést írhasson a döntésre. Sajnos válasz nem érkezett rá, de azért - próba szerencse - elindult beköltözni a kollégiumba, ahol a portás néni döntése alapján felvételt nyert. Viszont a listán nem szerepelt e neve, emiatt a váróteremben kellett éjszakázni. Az ilyesfajta nehéz helyzetekben nagy támogató erő volt számára a család. A hátrányos helyzetű tehetséges fiatalok részére szinte a semmiből hozták létre Pécsett az alapítványi iskolát. Elmondása szerint élete egyik legtermékenyebb időszaka volt az, amikor az iskolában élelmezésvezető volt, illetve kuratóriumi tag.

A polgármesteri státuszáig hosszú és nehéz út vezetett, harmadjára választották csak meg, először csak képviselő lehetett. Szerinte jóval nehezebb visszamenni a saját közösségünkbe, és ott hitelesnek lenni, érvényesülni immáron értelmiségiként, mint mikor egy idegen érkezik az adott helyre és próbál változásokat elérni. Óriási türelem és több év kellett ahhoz, hogy befogadják őt a közegbe. Maga részéről igyekszik együttműködően vezetni a falut, olykor akár a véleményével eltérő gondolatokat is elfogadni. Az egyik legfontosabb kérdés az est folyamán az volt, hogy mit lehet ígérni az embereknek, mit hisznek el. A polgármester úr szerint a leglényegesebb, hogy tudassuk velük, hogy képesek bármire. A „Gondoskodó falu” program keretében 41 millió

forint támogatást kaptak, melyből OKJ-s képzéseket nyújtott az emberek számára. Számomra a legtanulságosabb kijelentése volt, miszerint adott körülmények között a cigány emberek is ugyanolyan sok mindenre képesek, mint a nem cigányok, ezt már többször be is bizonyítottuk. Létrejött a több hektárnyi kertészet is, ahol mindenféle gyümölcsöt és zöldséget termesztenek a helyiek. Ignácz József úgy vélekedik, az ilyen projekteknél nagyon fontos a fenntarthatóság. Szerinte az emberek már megtapasztalták, hogy amit csinálnak, az nem haszontalan, saját életükben érzékelik a változást, így nélküle is működne. Viszont hiányoznak azok a fejlődőképes emberek a faluból, akiket képezni lehetne, mert sajnos belegyökereznek a közmunkaprogramba. A beszélgetés végén arra biztatott minket, hogy próbáljunk meg saját erőnkből érvényesülni, ne pedig az úgynevezett roma státuszokra pályázzunk. Véleményem szerint sok jó tanácsot kaphattunk az est folyamán, melyeket igyekszünk majd betartani.

Kőszegi Dóra

A hodászi rasaj

Gelsei Gábor, az Ópályi Görög Katolikus Egyházközség jelenlegi, a Hodászi Görög Katolikus Cigány Egyházközség volt parókusa volt 2015. november 5-én a Jezsuita Roma Szakkollégium csütörtök esti vendége. Az est témája pedig a példaértékű "Hodászi-modell" volt. Hodász egy Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei kis település, népessége 3500 fő, ebből körülbelül 2000-en cigány származásúak, akik többségben az oláh cigány közösség tagjai. Hodász a roma pasztorációjáról vált ismertté – kezdte bevezetőjét Gelsei Gábor, akit "rasajnak" (pap) szólítanak a helyiek. Véleménye szerint fontos megemlíteni Sólya Miklós katolikus lelkész nevét, aki szabadidejét áldozta fel arra, hogy eljárjon a cigánytelepre, és az ott lakókkal Istenről beszélgessen. A későbbiekben a helyi cigány lakosok Sólya Miklós segítségével kialakítottak egy kápolnát egy kis vályogházból, majd cigány nyelvre fordították a liturgiát. A kápolna mellett létrehoztak egy közösségi házat, óvodát és anyaotthont, majd egy Roma Tájház is épült.

A Görög Katolikus Cigány Egyházközség egy egyház által finanszírozott intézményrendszer, ami a romák életében fontos szerepet tölt be, viszont Gelsei Gábor hangsúlyozta, hogy politikai segítség nélkül nem működhetett volna és

nem is működhetne ez a kezdeményezés. Nagyon sok erő, kitartás és akarat szükséges ehhez a munkához, saját bevallása szerint nem sokan képesek kitartani céljaik mellett a sok kudarc miatt, még egyházi emberként sem.

A parókus 1993-ban érkezett a közösségbe, egyik legfontosabb feladata a templom építésének befejezése volt, amelyet még Sólya Miklós kezdett el. Gelsei Gábor megtanulta a cigány nyelvet, így még közelebb került a közösség tagjaihoz és jó barátság alakult ki közöttük, olyannyira, hogy a mai napig szerveznek közös alkalmakat, ahol a hodászi romák és a "rasaj" együtt ünnepelhetnek és beszélgethetnek. Ez a fajta közösségépítés, nevezhetjük akár animációnak is, a romáknak többféle segítséget nyújtott. Például olyan OKJ-s tanfolyamokat indítottak, amelyek hasznosak voltak a közösség tagjai számára, és ezáltal szerezhettek munkahelyeket. Ilyen volt többek között a betegápoló, a szociális ápoló, vagy a dajkaképzés.

A sok türelemnek, kitartásnak és a közösség tenni akarásának együttes eredményeképp ez a roma közösség elindult a fejlődés útján, felhívta magára az egész ország figyelmét és követendő példa lett mind az egyház, mind a világi segítők számára, amely a nem cigány közösséggel való békés együttélést segíti. Reméljük, ez a tapasztalat Hodászt és az ország többi települését továbbra is segíteni fogja!

Szénási Réka

Gimnázium a betűtanulástól

„Te magad kellesz a sorsod alakításához,
ha pedig ezt megértjük, nagy baj nem lehet.”
(Dr. Ámbédkár)

A félévet lezáró csütörtök esti fórum vendégei Orsós János és Derdák Tibor voltak, akik a sajókazai modellről tartottak részletes beszámolót. December 3-án a megszokott rend szerint, a beszélgetés kezdetekor egy kisvideót tekinthettünk meg a sajókazai modellről. A Dzsaj Bhím Közösség fenntartásában működő Dr. Ámbédkár Iskolát mutatta be, amely a mélyszegénységben élő roma gyerekeknek próbál kitörési esélyt nyújtani az oktatás segítségével. Orsós János a hidasi cigánysorról indult, és ott határozta el, hogy nem elégszik meg azzal, hogy egész életében beskatulyázzák őt származása miatt. Igaz, nem volt zökkenőmentes az út, de ma már a Dr. Ámbédkar Iskola tanáraként mutat példát tanítványainak.

A 3700 fős településen 2007-ben jelent meg a Dzsaj Bhím nevű buddhista közösség, ők a Dr. Ámbédkar Gimnázium és Szakiskola fenntartói. A Waldorf-módszerű oktatás kimeneti követelményei nem különböznek a többi gimnáziumétól, az érettségi feladatok

ugyanolyanok, mint a többi iskolában, viszont ide nagy számban járnak cigány gyerekek. Orsós János bevallása szerint vannak olyan diákok, akikkel az alapoktól kell kezdeni az oktatást, szinte a betűk tanulásától, hiszen nem kaptak megfelelő oktatást idáig. Ez hatalmas kihívás mind a diákok, mind az oktatók számára, hiszen négy évük van arra, hogy eljussanak az érettségi szintjére. Reálisan gondolkodnak, és mindenkinek a képességeinek megfelelő iskolát és szakot választják, ha a továbbtanulásra kerülne a sor, így több diák van már, aki egyetemen, főiskolán tanul. Nem elvárás a részükről, hogy akik végeztek és tanárok, nevelők lettek, visszatérjenek a településre, és ott segítsenek, de örülnének annak, ha az egykori diákok visszamennének, hiszen ez motiváció lenne a diákok számára.

Ahhoz, hogy valaki az iskola tagja legyen, nem feltétel a buddhista vallás, de körülbelül már negyven sajókazai család lett a buddhista közösség tagja. Nem csak a gimnázium működik ott a buddhisták által, hanem segédkeznek élelmiszerek szétosztásában, hitéleti eseményeket és különböző gyűléseket is tartanak, hiszen fontos, hogy az emberek véleményét meghallgassák, hogy nekik mire lenne szükségük és ennek alapján próbálnak segíteni rajtuk. A gimnázium azért is fontos ezen a kis településen, mert van, aki azért nem jár iskolába, mert még a távolsági buszt sem tudja megfizetni. A Dr. Ámbédkar Iskola segít eljutni a gyerekeknek az iskolába, ha kell, külön-külön foglalkoznak velük, felzárkóztató órákat

tartanak, és a tanórákon körbe ülnek a gyerekek, ezzel is kifejezve azt, hogy mindenki egyenlő.

Orsós János szerint sok olyan helyet kellene létrehozni a hátrányos helyzetű fiatalok számára, ahol minőségi oktatást kapnak a fiatalok, és lehetőségeket kell kínálni a tanórán kívüli foglalkozásokra is. Reméli, hogy a közeljövőben több ilyen hely fog létrejönni, és sok hátrányos helyzetű fiatal megkapja a kitörési lehetőséget az oktatás által.

Szénási Réka

Nemzetközi roma nap

Taven bachtale! – Legyetek szerencsések! – avagy a kultúránknak is kijár a tisztelet

Április nyolcadika: nemzetközi romanap. 1971. április nyolcadikán Londonban ült össze az első roma világkongresszus, ahol megszületett a döntés a cigány himnuszról, a cigány zászlóról, sőt, még a cigány ábécé ideiglenes formájáról is. A világ számos országában szerveznek programokat e napon, mégpedig azzal a céllal, hogy széles körben ismertté tegyék a roma közösségek kulturális értékeit, illetve felhívják a figyelmet a rossz szociális helyzetre, ami nagyon sok romát érint.

Az idei fővárosi rendezvénysorozat mottója így hangzott: „Roma nap – Magyarország nagy". Filmvetítések, díjátadók, vallási programok, séták a nyőckerben, kiállítások, de még gasztroprogramok is várták az érdeklődőket.

Fontosak azok a hétköznapi roma emberek, akik munkásságukkal, tevékenységükkel, egyéni, és a közösségben elért sikereikkel példaként szolgálhatnak sokunk számára. Az ő megismerésükre és megjutalmazásukra találták ki az *Aranypánt-díjat*. Tavaly hagyományteremtő céllal hozták létre ezt nagy sikert aratva, idén jött a folytatás. Kollégiumunk egyik orvostan hallgatóját,

Rostás Gusztávot is az a megtiszteltetés érte, hogy a jelöltek közé került. Izgatottan kísértük Gusztit a díjátadóra. A programot a Romani Design divatbemutatója nyitotta. A tervezők erre a napra különleges kollekcióval készültek, az 56-os roma hősök arcképe jelent meg a ruhadarabokon. A ruhákat többek között Tóth Gabi, Malek Andrea, Keresztes Ildikó és Oláh Gergő mutatta be. A díjat végül Jónás Tímea kapta, de a jelöltek bármelyike megkaphatta volna, látva eddig elért eredményeiket, teljesítményüket. Már a jelöltek között lenni is nagy szó, méltán lehetünk büszkék Gusztira is.

Innen tovább vezetett utunk, méghozzá a Dürer kertbe, ahol a *Cigánykerék* rendezvény keretében a roma kultúráé volt a főszerep. Kollégiumunkat Baranyi Zoltán, Berki Tamás és Sárközi Xénia képviselte, akik komolyzenével örvendeztették meg a közönséget. Hallhattunk még cigányzenét, verset, láthattunk cigánytáncot. Az estét a *Parno Graszt* koncertje zárta.

Úgy gondolom, hogy a roma nap hozzájárulhat ahhoz, hogy közelebb hozzuk az emberekhez a számukra ismeretlen roma kultúrát, ez pedig elősegítheti az előítéletek csökkenését. A közös gondolkodás pedig javíthat az együttélés minőségén. Hétköznapi emberek sikereit bemutatva pedig láthatjuk, hogy a romák is naggyá teszik az országot, nem hiába lett a nap mottója: Roma nap – Magyarország nagy!

Farkas Teodóra

Ökumenikus imaóra

Április 7-én Budapesten, a Szent István-bazilikában Székely János esztergom-budapesti segédpüspök vezetésével, a történelmi egyházak vezetőinek részvételével tartottak ökumenikus imaalkalmat a Jezsuita Roma Szakkollégium szervezésében.

Az imádságot Székely János esztergom-budapesti segédpüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia cigánypasztorációs referense, Kocsis Fülöp görögkatolikus érsek-metropolita,

Bogárdi Szabó István, a Magyarországi Református Egyház zsinatának lelkészi elnöke és Laborczi Géza evangélikus lelkész, a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat elnöke tartotta; jelen volt a Jezsuita Roma Szakkollégium rektora, Antal István a kollégium diákjaival és tanáraival együtt. A liturgián a Boldog Ceferino Alapítvány templomi kórusának tagjai szolgáltak énekekkel.

Székely János püspök köszöntőjében elmondta, hogy az 1971. április 8-án Londonban tartott első roma világkongresszust az Egyházak Világtanácsa hívta életre. A romák öntudatra ébredésénél ott volt tehát a Krisztusban való hit. Székely János hálát adott a cigányság kultúrájáért, családszeretetéért, istenhitéért, tehetségéért, örömre való készségéért. Elmondta, hogy mindezeket a kincseket Isten elé hozzák az imádságban és fohászkodott azért, hogy a cigány értelmiségiek példaképei, mesterei legyenek népüknek.

„*Nincs többé zsidó, sem görög, sem szolga, sem szabad, sem férfi, sem nő; mert mindnyájan egy vagytok Krisztus Jézusban*”. – szólt

a szentlecke tanítása, amelyről Bogárdi Szabó István református püspök elmélkedett. Kiemelte, hogy Pál apostol egy különleges egységre hivatkozik itt, amely az Ábrahámnak adott ígéreten alapul. Az ígéret örökösei, áldottak a galaták, és az ígéret örökösei, áldottak vagyunk mi is, ha Krisztust öltözzük magunkra – buzdított a református püspök.

Laborczi Géza református lelkész olvasta fel Lukács evangéliumából az emmauszi tanítványok történetét, majd Kocsis Fülöp érsek-metropolita mondott szentbeszédet. A két emmauszi tanítvány a Jézussal való találkozást követően, miután a kenyértörésben felismerték, visszatért a közösséghez, megosztották az örömüket a többiekkel. A történetnek ezt a jelentős pillanatát kapcsolta össze a Kocsis Fülöp érsek a roma szakkollégisták életével: cigányok és nem cigányok tanulnak együtt a szakkollégiumokban, feladatuk, felelősségük, hogy tanulmányaik után térjenek vissza közösségükhöz, vigyék el az örömhírt. Hirdessék, hogy lehet együtt élni, közösségben Krisztussal. Fontos üzenet ez a mai világ számára - hangsúlyozta.

„Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” – idézte János evangéliumát biztatóan Székely János püspök, aki egy, a sorsát átoknak érző cigány kisfiú története kapcsán azt hangsúlyozta, nagy áldás, ha valaki rábred, ő is Isten remekműve. Ahogyan a fának fontos, hogy erős gyökerei legyenek, mert akkor tud erős ágakat teremni,

úgy fontos a cigányságnak, hogy erősen kötődjön múltjához, kultúrájához. A legerősebb gyökér azonban Istenhez köt minket, aki mindenkiért meghalt a kereszten – hangsúlyozta a püspök. Boldog Ceferino példáját idézte fel a hívek előtt, aki egyszerű roma családból származott, mégis népe tanítója lett. Leszoktatta az embereket a káromkodásról, a kórházban látogatta a betegeket, a gyerekeknek mesélt az evangéliumról. Mindannyiunk küldetése ez, hogy tanítók legyünk – tette hozzá, és Choli Daróczi József cigány költőt, pedagógust hozta, aki minden héten meghívta kis tanítványait egy kakaóra, kiflire és mesélt nekik. Legyetek ti is népetek tanítói, fényei! A Jézus által meggyújtott fényt ne rejtsük véka alá, legyünk mécsesek sokak számára! – buzdította Székely János a szakkollégium roma diákjait.

Ezt követően a diákok mécseseket gyújtottak, hogy emlékeztessen ez a fény arra, Isten fényességet gyújtott bennünk, életet, hitet adott és buzdítson, hogy világosság legyünk mások számára. Az imaóra áldással és a Boldog Ceferino Alapítvány kórusának énekével, a Zöld az erdő kezdetű, cigány himnuszként is ismert roma dallal zárult. A Miatyánk magyar és lovári nyelven is elhangzott, Székely János püspök az áldást is lovári nyelven mondta.

Thullner Zsuzsa
Forrás: www.magyarkurir.hu

Cigánypasztorációs szimpózium

A Nemzetközi Roma Nap alkalmából 2016. április 8-án a Párbeszéd Házában Cigánypasztorációs szimpóziumra került sor a Jezsuita Roma Kollégium és Szakkollégium szervezésében. Az ünnepélyes megnyitót Sajgó Szabolcs SJ, a Párbeszéd Háza igazgatója tartotta, majd sor került az első kerekasztal beszélgetésre Nyeső Ágnes lelkész, az Országos Református Cigánymisszió referense, Kocsis Fülöp érsek-metropolita, valamint Fabiny Tamás evangélikus püspök részvételével. A beszélgetést Antal István a JRSZ rektora moderálta. Többek között természetesen beszéltek a cigánypasztoráció ügyének fontosságáról, továbbá feszegették az integráció és a szegregáció kérdésköreit. Itt szóba került a Nyíregyháza Huszár-telepén lévő iskola is, melyet az érsek és a püspök pozitív példának lát. Valamint hangsúlyozták, hogy nagy szükség van a történelmi egyházak szorosabb együttműködésére.

A második kerekasztal beszélgetés témája arról szólt, hogy a roma papok hogyan látják a cigánypasztoráció ügyét. A beszélgetést Majercsik Ferenc a JRSZ teológus hallgató szakkollégistája moderálta. A résztvevők Balogh Péter kaposvári káplán és Balázs József Borsodbóta plébánosa voltak. Hangsúlyozták, mennyire fontos szolgálatot nyújtanak a kis

vallási közösségek a helyi cigányság összefogásában, hitük megtartásában. Elmondták, hogy ők hogyan tekintenek a szolgálatukra, s hogy igyekeznek minél többet tenni a hívekért. Itt is felmerült az integráció és szegregáció kérdése. Ők teljesen elutasítják az elkülönítést. Balogh Péter atya kiemelte, hogy ő nem csak a cigányok papja, hanem a nem cigányoké is. Balázs József atya pedig a katolikus egyház megújulását tekinti a legfontosabbnak. Ugyanis véleménye szerint az egyház gyakran elzárkózik az emberek elől. A beszélgetésen felvetődött még a közösségszervezés fontossága is, amely a cigánypasztoráció alappillére lehet.

A szimpózium nagyon izgalmasra sikeredett. Érdekes volt hallgatni, ahogyan egyházi személyek gondolkodnak ebben a témában. Nagyon fontos lenne, ha az egyházak együttműködve segítenének helyi szinten a cigányság közösségszervezésében. Ez szerintem óriási előrelépést jelenthetne a romák társadalmi integrációjában.

Oláh Zsolt

Roma holokauszt emlékév

A vonat (O Zibano) új állomása

Immáron ötödszörre mutathattuk be *A vonat* című táncdrámát, 2016. március 1-én a Belvárosi Színházban. A megemlékezést Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere és Takács Szabolcs, a Miniszterelnökség európai uniós ügyekért felelős államtitkára, a Nemzetközi Holokauszt Emlékezési Szövetség (IHRA) soros elnöke nyitotta meg. A kulturális esten

jelenlétével megtisztelt minket többek között Romani Rose, a Németországi Romák és Szintók Központi Tanácsának elnöke, Czibere Károly, az Emberi Erőforrások Minisztériumának szociális ügyekért és társadalmi felzárkózásért felelős államtitkára is.

A roma holokausztnak emléket állító táncdrámát a Khamoro Táncszínház adta elő, a Jezsuita Roma Szakkollégium hallgatói és a Dohány utcai zsinagóga kórusa közreműködésével. Nagy megtiszteltetés volt számomra újra a társulat tagjának lenni. A Zeneakadémia klasszikus ének szakos hallgatójaként érdekes volt egy más stílusban dolgozni, énekelni. Nagyon jól éreztem magam a közösségben, és sok új ismerőst, barátot szereztem. A mű összeállítója, rendezője Farkas Zsolt, a Khamoro Táncszínház vezetője. Az előzményekre vonatkozó kérdésemre ezt válaszolta:

„Fontosnak tartottuk, hogy megemlékezzünk a holokauszt roma áldozatairól. Ezért úgy gondoltuk, hogy a művészet eszközeivel – a zenével, a tánccal – létrehozunk egy olyan táncetűdöt, amely méltóságteljesen teszi ezt. 2004-ben mutattuk be, akkor még táncetűdként, A vonat (O Zibano) című alkotásunkat a Holokauszt 60. évfordulóján Auschwitzban, Grazban és Budapesten. A táncetűd 13 percben megpróbálta szemléltetni a tánc mozgáselemeivel két deportált kétségbeesett menekülését a lágerből. Akkor 10 főből állt a tánccsoport. 2014-ben a Jezsuita Roma Szakkollégiummal

közösen pályáztunk a Holokauszt 70. évfordulójára kiírt pályázatra. A 2004-ben több helyen is bemutatott táncetűd nagy sikert aratott, ezért úgy gondoltam, hogy kibővítem egy 1 órás táncdrámára. A nyertes pályázat keretében lehetőség nyílott a művészeti alkotó munkára, próbákra, bemutatókra. 2014-től ötször kaptunk lehetőséget a darab előadására: háromszor Budapesten, valamint Szegeden és Miskolcon – nyilatkozta a darab rendezője –. *A táncdrámát 42 fővel mutattuk be a vezetésem alatt álló Khamoro Táncszínházzal".*

Remélem, lesz még a jövőben is lehetőségünk bemutatni a darabot, mert úgy gondolom, több emberhez el kell jutni ennek a műnek, történetnek.

Farkas András

Konferencia a porajmosról

„A Nemzetközi Holokauszt Emlékezési Szövetség (IHRA) soros magyar elnöksége a Tom Lantos Intézettel (TLI) és a Jezsuita Roma Szakkollégiummal (JRSZ) közösen kétnapos rendezvényt szervez a romák elleni népirtásról. Március 2-án egy egész napos konferencia kerül megrendezésre a Magyar Tudomány Akadémia Dísztermében, melyet a Belvárosi Színházban március 1-jén egy kulturális est előz meg."- írja a konferencián kiadott közlemény.

A kulturális est, mely alkalmával *A vonat* című táncdrámát volt lehetőségünk megtekinteni, nagy hatással volt mindannyiunkra,

remekre sikeredett. Az előadást követte másnap a színvonalas konferencia, melynek az MTA díszterme adott otthon. A kollégiumból pár társammal együtt hostessként segítettük a konferencia sikerességét. A program rendkívül értékes előadásokból állt, a délelőtt folyamán hallhattuk többek között Daróczi Ágnest, a Romakutató Intézet igazgatóját, Romani Rose-t, a Németországi Romák és Szintók Központi Tanácsának elnökét. A délután során sor került több panelbeszélgetésre *Emlékezés és reprezentáció* cím alatt, majd a Gallery8 *A visszafojtott emlékezet helyei* című kiállításának megnyitójára. Részesei lehettünk *A kormányközi szervezetek kezdeményezései* című beszélgetésnek is, melyen részt vett többek között Horváth Melinda az EU és a Nemzetközi Szervezetek Főosztály vezetője, és Felicia Waldman, a Bukaresti Egyetem docense. A konferencia záróbeszédét Langerné Victor Katalin társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkár tartotta meg.

Óriási élmény volt számomra mind a táncdráma bemutatóján való részvétel, mind a konferencia

megélése. Úgy gondolom, hogy óriási előrelépés az emlékezésben és elfogadásban maga a tény, hogy ez a konferencia megvalósult, egy méltó helyszínen, döntéshozó résztvevőkkel. Főként büszkék lehetünk arra, hogy a JRSZ társszervezőként jelen volt ezen a jeles eseményen.

Kőszegi Dóra

Roma Holokauszt Múzeum látogatás

Az áprilisi szakkollégiumi hétvége utolsó napját sem hagytuk kárba veszni, a rossz idő ellenére. Meglátogattuk a Cigány Történeti, Kulturális, Oktatási és Holokauszt Központot. A roma holokauszt létezéséről többen a mai napig nem tudnak, avagy nem akarnak tudni. „*A porajmos a második világháborúban a Harmadik Birodalom által a cigányok körében végrehajtott etnikai tisztogatás. Mivel a cigányság kevésbé volt szervezett, mint a zsidóság, és mivel sokukat mindenféle nyilvántartásba vétel nélkül gyilkolták meg, az áldozatok számát nehezebb megállapítani; a becslések 200 000-től 2 000 000-ig terjednek. A zsidó holokauszt árnyékában a porajmos sokáig ismeretlen maradt a közvélemény előtt.*” – olvashatjuk a www.holokausztmagyarorszagon.hu weboldalon. Emlékezzünk a roma holokauszt áldozataira, ne hagyjuk, hogy még egyszer előfordulhasson egy ilyen tragédia. Aki teheti, látogasson el a múzeumba, ahol példaértékű emlékhely alakult!

Kőszegi Dóra

TALÁLKOZÁSOK

Szakkollégiumok

Ünnepélyes KRSZH tanévnyitó

Történelem, hagyomány, emlékezet címmel rendezett konferenciát és közös tanévnyitó ünnepséget a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat számára a nyíregyházi Evangélikus Roma Szakkollégium 2015. szeptember 11-13. között az azóta Nyíregyházi Egyetemmé avanzsált Nyíregyházi Főiskolán.

A történelmi egyházak fenntartásában működő szakkollégiumok már hagyománnyá vált nagyszabású, év eleji rendezvényének most először voltak házigazdái az evangélikusok. Idén meghívást kaptak a felsőoktatási intézmények által alapított roma szakkollégiumok is: a hajdúböszörményi Lippai Balázs Roma Szakkollégium, az egri Eszterházy Károly Roma Szakkollégium valamint a Pécsi Tudományegyetem hasonló intézménye. A három napos rendezvénynek mintegy kétszáz résztvevője volt.

A program péntek délutáni megnyitásának helyszínéül választott sóstói Múzeumfalut *Virág Ádám*, az ERSZK szociológia mesterképzésben résztvevő hallgatója mutatta be a vendégeknek: a budapesti Jezsuita Roma Szakkollégium, a Miskolci Görögkatolikus Cigány Szakkollégium, a Szegedi Keresztény Roma Szakkollégium, és a Debrecenben működő Wáli István Református Cigány Szakkollégium, illetve az első tanévét kezdő Szent Miklós Görögkatolikus Roma Szakkollégium tagjainak. Az áhítatot vezető *Laborczi Géza*, a KRSZH elnöke, rámutatott a különbségre: a gyarló emberi memóriától eltérően a jó Isten soha nem feledkezik meg rólunk. Ennek hiánya lenne az ember legnagyobb tragédiája – mutatott rá *dr. Orosz Atanáz* görögkatolikus püspök a *Spirituális emlékezet – roma misszió* címmel tartott előadásában, hozzátéve, hogy a Szentlélek eszünkbe juttat mindent, ami a megváltásunk érdekében fontos, épp ez a spirituális emlékezet legfontosabb jellemzője. Este a Nyíregyházi Főiskola Bessenyei aulájában fiatal roma képzőművészek, *Balogh Tibor, Borkó Marianna, Káli Horváth Kálmán és Kiss Sándor* festményeiből nyílt izgalmas és szemet

gyönyörködtető kiállítás, majd a „Két Balog beszélget” címen az emberi erőforrások miniszterével Balog Zoltánnal a Miskolcon végzett egykori szakkollégista, *Balogh Tibor* beszélgetett felzárkózásról, aktuális közéleti kérdésekről.

Szombaton *dr. Lakatos Szilvia* tanársegéd, a Pécsi Tudományegyetem BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszékének munkatársa tartott előadást. Bemutatta például azokat a nemzetközi nyelvi műhelyeket Prágától Manchesterig, amelyek a romani nyelvet kutatják, vagyis hogy nagyon sok gádzsó (nem cigány származású) nyelvész tevékenykedik, de sajnálatos módon kevés hazai roma akad, aki a cigányok nyelvének ügyét választaná hivatásul. Felvázolta, hogy a lovári csak egy a számos dialektus közül, de sokan azt hiszik, ez a kizárólagos roma nyelv. Elmesélte, milyen nagy élmény mondjuk görög cigányokkal romani nyelven beszélgetni egy nemzetközi konferencián.

Roma népmesei hagyomány címmel tartott előadást a Nyíregyházi Főiskola Tanítóképző Intézetének intézetvezetője, az evangélikus szakkollégium romológiatanára. *Dr. Jenei Terézia* saját kutatásainak eredményeit összegezve a hallgatóság elé tárta a cigány mesék típusait, jellemzőit, hangsúlyozva azok fontos szerepét a hagyományok, az ismeretek átörökítésében a szóbeliség idején.

A KRSZH konferencia résztvevői láthatták először, még mielőtt az MTVA műsorára tűzte volna a Duna tv-ben, *Szekeres Csaba* rendező-operatőr *Misszió* című dokumentumfilmjét. A nyáron elkészült film elénk tárja három

szakkollégista élethelyzetét, milyen közegből küszködték be magukat a felemelkedés lehetőségét nyújtó felsőoktatásba. Langerné Victor Katalin, társadalmi felzárkózásért felelős államtitkár-helyettes az MTVA-nál induló gyakornoki program részleteiről tájékoztatta a fiatalokat, majd a délutánt a nagyhírű nyíregyházi Sóstó Zoo megtekintésével töltötték a konferencia résztvevői.

Romakultúra és emlékezet – *Balogh Kálmán* cimbalomművész és *Nagy István*, a Karaván Família vezetője videókkal fűszerezett előadása az indiai gyökerektől kezdve rendszerezve tárta a hallgatóság elé a különböző zenei irányzatokat, stílusokat, felvillantva a balkáni, törökországi, romániai, orosz, nyugat-európai, majd pedig a magyar sajátosságokat, bemutatva a legkiválóbb művészeket is. Majd koncert következett és cigány táncház, ahol az avatatlanokat tanították is „cigányul táncolni".

A vasárnapi tanévnyitó ökumenikus istentisztelet igehirdetője *Fabiny Tamás* püspök volt. Az Úr szelíd szolgájáról szólva (Ézs 42, 1-4.) emlékeztetett rá, azokra van szükség, akik odahajolnak a szenvedőhöz, a beteghez. Végig kell gondolni – hangsúlyozta -, mit adhatok a közösségemnek, mert Jézus erre tanít. Az ökumenikus istentisztelet az új szakkollégisták megáldásával ért véget.

A hivatalos évnyitón *Czibere Károly*, szociális ügyekért és társadalmi felzárkózásért felelős államtitkár köszöntötte elsőként az új tanévet. Majd a fenntartók képviselői, az eseményt támogató Hanns Seidel Alapítvány magyarországi irodavezetője,

majd a vendéglátó megye és egyetem részéről hangzottak el hivatalos felszólalások. A köszöntések között szegedi és budapesti diákok énekszolgálata gyönyörködtette az egybegyűlteket.

A háromnapos nyíregyházi rendezvényen ülésezett a KRSZH elnöksége, így azzal a hírrel tértek haza a résztvevők, hogy jövő ilyenkor Debrecenben a reformátusok rendezik a konferenciát.

Veszprémi Erzsébet
Forrás: www.meersz.hu

KRSZH focikupa Szegeden

A Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat országos labdarúgó tornáját a 2015 tavaszán Nyíregyházán aratott győzelme után idén a Szegedi Keresztény Roma Szakkollégium rendezte meg február 27-én. Így ötödik alkalommal Szeged adhatott otthont a hat szakkollégiumot összefogó sportrendezvénynek. A barátságos mérkőzések kiemelt célja a sport közösségformáló erejének és az egészségtudatos életmód népszerűsítése mellett a hálózat tagjai közötti kapcsolat erősítése, a sportszerűség hangsúlyozása és roma –

nem roma fiatalok közötti együttműködés ösztönzése, támogatása.

2016. február 27-én, a Dugonics András Piarista Gimnázium tornacsarnokában a nyíregyházi, miskolci, budapesti és szegedi valamint két debreceni intézmény roma szakkollégistái mérhették össze erejüket. Az ünnepélyes megnyitón köszöntőt mondott *Langerné Victor Katalin*, társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkár, aki a kezdőrúgást is elvégezte. Köszöntőjében kiemelte: *"maga a szakkollégiumi hálózat azért indult, hogy a nehéz körülmények közül induló fiatalokat segítse abban, hogy diplomához jussanak, de nem csupán a felsőfokú képesítés megszerzése a nehéz, hanem meg kell tanulniuk ezeknek a fiataloknak azt, hogy csapatban kell játszaniuk. Ebben is segít a KRSZH országos focitornája, amit 2012 óta rendeznek meg."*

A *Kiss-Rigó László* védnökségével rendezett torna megnyitóján a Szeged-Csanádi Egyházmegye püspöke a fair play fontosságára hívta fel a figyelmet, mint mondta, ezt képviselik a roma szakkollégiumok is. *Nógrádi Tibor*, a Magyar Labdarúgó-szövetség Csongrád megyei igazgatójaként köszöntötte a csapatokat,

ajándékokat hozott a résztvevőknek, akárcsak a Puskás Ferenc Labdarúgó Akadémia, amely nyereményekkel támogatta a rendezvényt. A kezdőmeccset az államtitkárság csapata játszotta az egyházmegyei válogatottal. Az államtitkárság csapatában játszott többek között Sztojka Attila az EMMI főosztályvezetője, Papinot Ferenc, az EMMI sajtós munkatársa, Antal István a Jezsuita Roma Szakkollégium rektora, valamint Pisont András is. A torna a debreceni Szent Miklós Görögkatolikus Roma Szakkollégium csapatának győzelmével zárult, második helyen a szegediek végeztek, míg a bronzérmet a miskolci Görögkatolikus Cigány Szakkollégium érdemelte ki. A legjobb kapusnak járó díjat Orosz-Tóth Mihály kapta, a torna legjobb mezőnyjátékosa Kocsis Dániel lett, míg a gólkirálynak a Szegedi Keresztény Roma Szakkollégium játékosát, Berta Arnoldot választották.

Szombathelyi Nóra
Forrás: szkrsz.hu

JEK Szimpózium először

Idén első alkalommal került megrendezésre a JEK, vagyis a Jezsuita Egyetemi Kollégiumok szimpóziuma a Szent Ignác Jezsuita Szakkollégium, a Jezsuita Roma Szakkollégium és a Szegedi Kaszap István Kollégium közös szervezésében.

A szimpózium első kerekasztal-beszélgetése azt a kérdést járta körül, hogy mi a szerepe a szakkollégiumoknak a felsőoktatásban. Vendégeink voltak Dr. Dux László, a SZTE ÁOK Biokémiai

Intézetének intézetvezetője, korábbi felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár; Dr. Kállai Ernő, a MTA Kisebbségkutató Intézetében a Romakutatások osztályának vezetője; valamint Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán, a Bibó István Szakkollégium korábbi igazgatója, aki jelenleg az ELTE hallgatói ügyekkel foglalkozó rektori biztosa.

A kerekasztal-beszélgetés egyik legfontosabb megállapítása az volt, hogy a bolognai folyamat Magyarországon nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. A szakértők kitértek a köz-, illetve a felsőoktatás helyzetére is. Meglátásuk szerint az általános és középiskolai oktatás minősége olyan mértékben romlott az utóbbi időben, hogy az egyetemi oktatók több esetben szembesülnek alapvető hiányosságokkal a hallgatóknál. A szakkollégium pedig, ami alapvetően a tehetséggondozás intézménye, olyan készségeket is át kell, hogy adjon a hallgatóknak, amelyet adott esetben nem kaptak meg a közoktatásban. A szakkollégiumok másrészt azt a közeget is adják a hallgatóknak, amit régen az egyetem:

kapcsolati hálót, közösséget, összetartó erőt, lehetőségeket a látókör bővítésére.

Felmerült, hogy vajon az interdiszciplináris vagy a szakspecifikus szakkollégiumok adnak többet a hallgatóiknak. A beszélgetés mindhárom résztvevője úgy gondolta, hogy az integrált tudás kiemelkedően fontos, az interdiszciplináris intézmények pedig jóval szélesebb perspektívát tudnak nyújtani ilyen téren a szakkollégistáknak.

A második kerekasztal-beszélgetés vendége három sikeres, 30 év alatti fiatal volt, akik saját élettörténetük és karrierútjuk bemutatásával keresték a választ arra a kérdésre, hogy tudást, vagy csak a papírt várjuk a mesterképzéstől. Mindhárom – társadalomtudományi, bölcsész-, illetve informatikai végzettségű – vendég kiemelte, hogy az egyetemen elvégzett törzskurzusok csupán az alapját adták ismereteiknek. Az egyetemen, vagy egyetem mellett végzett egyéb, többlettudást nyújtó kurzusok és saját maguk önszorgalomból való képzése adta számukra azt a pluszt, amelyből adott esetben jóval többet profitáltak, mint az egyetemi órákból. A jelenlegi, főleg frontális oktatáson alapuló rendszert meglátásuk szerint mindenképpen fel kellene számolni. Az oktatók nyitottak lennének erre, azonban a keretek egyelőre a magyar felsőoktatásban még nem adottak.

A harmadik, utolsó kerekasztal arra a nehéz kérdésre próbált meg választ találni, hogy vajon kifizetődő-e a művészeti, illetve a bölcsészdiploma. A beszélgetésben Hegedűs D. Géza, Kossuth- és Jászai Mari-díjas színész, Losonczi Eszter művészettörténész, valamint Muntag Lőrinc, a Zenekép Csoport tagja vettek részt. A vendégek a művészetoktatás legfőbb erősségét abban látták, hogy az egyetemek, főiskolák tömegképzésével szemben a személyre szóló, egyes emberre koncentráló képzést érvényesíti. Kiemelték továbbá, hogy nagyon fontos a művészeti képzés

interdiszciplináris volta. Mind a művészeti, mind pedig a bölcsészoktatásra azért van szükség, hogy türköt tartsanak a mindenkori társadalom felé.

Forrás: www.szentignac.hu

KÉRME Egyesület panelbeszélgetése

Február 17-én részt vettem a KÉRME Egyesület rendezvényén, ahol egy panelbeszélgetés keretein belül a „Fiatal magyar értelmiség nevelése: a szakkollégiumi rendszer" volt a téma. A meghívott előadók szakkollégiumi vezetők voltak: Antal István, a Jezsuita Roma Szakkollégium rektora, Feledy Botond, a Szent Ignác Jezsuita Szakkollégium rektora, Szalai Zoltán, a Matthias Corvinus Collegium igazgatója, és Böröczky Dezső, a Heller Farkas Szakkollégium diákvezetője. A beszélgetést az egyesület alelnöke, Dr. Jókay Károly moderálta.

A helyszín a Barabás Villa volt, s a rendezvény egy vacsorával indult. Majd a Keresztény Értékmegőrző Egyesületről (KÉRME) tartott előadás során többek között megtudhattuk, hogy a szervezet hogyan indult, és mi a célja. A meghívott szakkollégisták is bemutatkoztak röviden. A JRSZ-t Oláh Attila szakkollégista társammal képviseltük. Ezek után pedig következett a kerekasztal beszélgetés, amely nagyon izgalmasra sikeredett. Betekintést nyerhettünk a már fent említett szakkollégiumok működésébe, az előadók beszéltek a sikerekről és a nehézségekről is. Továbbá szóba került a mai magyar köz- és felsőoktatás nehéz helyzete,

valamint az is, hogy mi lehetne a megoldás. Majd a szakkollégiumok esetleges együttműködése is felmerült.

Én személy szerint nagyon jól éreztem magam, ugyanis a hiteles előadóknak és a kiváló kérdéseknek köszönhetően igen színvonalasra sikeredett a beszélgetés. Ezen felül örülök, hogy megismerkedhettem a résztvevőkkel.

Oláh Zsolt

Lelkiség

Őszi lelkigyakorlat

Idén is jelen volt a hallgatók életében a spiritualitás, elsősorban a Jezsuita Rendnek köszönhetően. Hiba György SJ – a JRSZ lelki vezetője – rendszeresen látogatta a kollégiumot, elkísérte a hallgatókat, igény szerint elbeszélgetett velük. A keresztény szellemiség jegyében Balla Erika SJC-vel tizenöt diákunk számára lelkigyakorlatot tartottak Dobogókőn november végén. A jezsuita lelkiségű lelkigyakorlaton a hangsúly a szemlélődő nyugalmon, a csenden és a személyes kísérésen volt, elősegítve, hogy a fiatalok közelebb kerüljenek Istenhez és elsajátítsák a megkülönböztetéshez vezető utat, mely segíti őket az élet apró és nagy döntéseiben.

Hiba György SJ: „Új tapasztalat részesei lehettünk Erika nővérrel Dobogókőn: a Jezsuita Roma Szakkollégium hallgatóit kísérhettük három napon át lelki vándorútjukon. Lehetőség nyílt arra, hogy találkozzanak egymással, önmagukkal és Istennel imában, megosztásban, páros gyakorlatokban, a természetben,

a csendben, éjjeli zarándoklaton. Közel jött és érezhetővé vált: Isten akart bennünket, egyediek vagyunk és bízhatunk Benne. Közösség jött létre, illetve erősödött meg ebben a néhány napban".

Két hallgató tapasztalata:

Farkas András: „Nagy öröm volt számomra a lelkigyakorlat, melyre Dobogókőn került sor a Manréza Lelkigyakorlatos Házban. Teljesen feltöltődtem a hétvége alatt, és sikerült nyugalomra találnom. Az egyre rohanó világban jó az embernek néha megállnia és megfigyelni, mi folyik körülötte. Tetszett a természet szépsége, az őszies idő után hóesésre ébredtünk. Nagyon jók voltak a megosztások, hiszen egymás gondolataiból és érzéseiből erőt lehetett meríteni, melyek a hétköznapokban is jól használhatók. Hiba György szerzetes és Balla Erika szerzetesnővér sokat segítettek a vezetett imádságoknál, hogy eljusson szívünkig az Ige és maga Krisztus. A csendben össze tudtam szedni a gondolataimat és kérdéseimre is választ kaptam. Örülök annak, hogy részt vettem ezen a hétvégén, és megerősödtem hitemben".

Sztojka Ramóna: „Nekem sokat adott ez a hétvége, hatalmas feltöltődés volt a vizsgaidőszak előtt, sokkal kevesebb stressz van bennem. Nemcsak a vizsgaidőszaknak állok neki nyugodtabban, hanem a lelkemben lévő káoszt is sikerült helyre tennem az imákkal, és azzal, hogy elmélyültem. A hétvége legfontosabb üzenete számomra az volt, hogy tudjuk, *hogy olyan csoda, mint mi, nem volt, és nem lesz még egy a világon*. Roppant önbizalom-hiányos ember vagyok, és ez a mondat hatalmas megerősítéssel töltött el. Az, hogy nem használtunk mobilt, ráébresztett arra is, hogy mennyire kötődünk az internet világához, ami igaz, sok szempontból hasznos, de azt veszem észre, hogy túl sok időt szentelek neki, a barátaimmal való kapcsolatomat is beárnyékolja, mert elveszik belőlük a személyesség, úgyhogy nekem ez egy személyes fogadalmam, hogy megpróbálom csökkenteni az internet vonzását az életemben. Arra is ráébredtem a hétvége során, hogy menynyi dolog van az életben és a világon, ami mellett elrohanunk nap mint nap, ahelyett, hogy értékelnénk őket. Innentől arra is fogok időt szánni, hogy töltsek egy kis minőségi időt a természetben, és ne csak a mindennapok rohanása határozza meg az életem. Köszönöm ezt a hétvégét, igazán hálás vagyok érte!”

Pünkösdi lelkigyakorlat

Tavasszal is kinek-kinek lehetősége volt hosszabb elmélyülésre, a személyes döntések megvizsgálására a Manréza Lelkigyakorlatos Házban tartott lelkigyakorlaton.

Hiba György SJ: „A vizsgaidőszak elején nyolc hallgató a Jezsuita Roma Szakkollégiumból időt adott Istennek és

önmagának a találkozásra. A Szél ott fúj, ahol akar. Egy hétvége alatt is történnek, történhetnek változások, megrendülések. Tisztulhat a lélek, enyhülhet a belső fájdalom, helyreállhat a kapcsolat a Teremtő és a teremtmény között. Csend – ima – megosztás. Május 13. és 15. között minket is elért Pünkösd megújító ereje. Köszönet mindenkinek, aki ezt segítette: a Szív lelkiségi központ testvéreinek és munkatársainak, és Balla Erika SJC testvérnek".

Beszámoló az egyik résztvevőtől:

Kalányos Richárd: „Nekem sokat segített rendet rakni magamban. A hétvége folyamán sikerült szembesülnöm olyan problémákkal, melyeket én okoztam magamnak. Ezeket és a bennem felgyülemlett stresszt sikerült otthagynom. Sikerült elfogadnom a hibákat, amiket vétettem és úgy érzem, hogy helyre tudom még hozni őket. Amit tanultam: Isten szeretete nagy és határtalan, és mindenkinek, nekem is jár. Köszönöm, hogy részt vehettem, egy új gondolkodással jöttem vissza, több mindent másképp látok."

Lelkiségi programok

Második otthona: Észak-Afrika

A március 3-i közösségi esten Prokopp Katalin, a JRSZ egyik munkatársa volt a vendégünk. Kati 2003. és 2011. között élt Algériában, s egy közösség munkájában vett részt, a Fokoláre egyházi mozgalom tagjaként. Mesélt nekünk az ott töltött éveiről, élményeiről, és egy kis betekintést kaptunk az észak-afrikai és az iszlám világba.

Oláh Zsolt

Hiba György SJ tanúságtétele

A 2016. április 21-i közösségi esten Hiba György jezsuita szerzetessel, a JRSZ lelki vezetőjével beszélgettünk. Mesélt életútjáról, terveiről,

hitéről, és a Jezsuita Renddel való kapcsolatáról. Köszönjük neki, hogy mindezt megosztotta velünk! Egy nagyon jó és bensőséges beszélgetés alakult ki.

Oláh Zsolt

Keresztségre készülő fiatalokkal

A JRSZ néhány lakója 2016. május 10-én, Horváth Árpád jezsuita atya meghívására egy közös vacsorán vett részt a pesti Jézus Szíve jezsuita templom katekumen (keresztségre készülő) csoportjával. Az estét eredetileg a templom kertjébe tervezték, de az esős időre való tekintettel a Párbeszéd Háza színháztermében rendezték meg. Először a Párbeszéd Háza dísztermébe, a régi kápolnába mentünk, ahol Árpi atya vezetésével zsoltárokat énekeltünk és imádkoztunk. Ezután ültünk asztalhoz, áldást mondtunk, és elkezdtük a vacsorát. A mintegy harminc fős katekumen csoporttal a vacsora alatt vegyes asztalokat alakítottunk ki, így a társaság tagjai mesélhettek magukról, illetve arról, hogy milyen kapcsolatban vannak a Jezsuita Renddel. Személyesen örültem a vegyes társaságnak, mivel szeretek új embereket megismerni és kapcsolatokat kiépíteni. Árpi atya egy órával a vacsora

megkezdése után kiosztott minden asztalnak egy darab cetlit, amelyen kulcsszavak voltak a Szentlélekre vonatkozóan. Ebből kialakult egy közös beszélgetés, többnyire a saját élményeinkre alapoztunk, hogy hogyan érthetjük az adott szót, mi jut róla eszünkbe a saját életünkben. A mi asztalunk a "Lélek és Lélegzet" cetlit kapta. A vacsora és a társaság elegye számomra egy kellemes estét varázsolt.

Horváth Gábor

Emberközpontú ökológia

Karöltve az Öko Urbana és a JRSZ

Együttműködési megállapodást kötött egymással az Öko Urbana Egyesület és a Jezsuita Roma Szakkollégium 2015. november 11-én, Budapesten. Az együttműködés keretében megállapodtak abban, hogy a 2015. november 30. és december 11. között Párizsban megrendezésre kerülő ENSZ 21. Klímakonferenciához kapcsolódóan közös szemináriumsorozatot szerveznek az Öko Urbana Egyesület és a JRSZ fiataljai részére. Minden nemzedék közös felelőssége, hogy cselekvésre ösztönözze a klímacsúcson résztvevő államok vezetőit.

A Párizsi Klímakonferencia kiemelt célja egy olyan egyezmény megkötése, ami a globális felmelegedés folyamatának megállítása érdekében az egyezményt aláíró államok részére kötelező vállalásokat ír elő. Az együttműködés további célja Ferenc pápa 2015. június 18-án közzétett *Laudato si'* kezdetű teremtésvédelmi enciklikájának megismertetése

mindazokkal, akik szeretnének ismereteket szerezni a természeti környezettel kapcsolatos gyakorlati és etikai kérdésekről.

Klímaparadoxonok

„Mint az őrült, ki letépte láncát,
Vágtatott a Tisza a rónán át,
Zúgva, bőgve törte át a gátot,
El akarta nyelni a világot!”

/Petőfi Sándor: Tisza/

Antal Z. László könyve, mely a Klímaparadoxonok címet viseli, bemutatja, hogy az éghajlatváltozásban milyen gazdasági tényezők játszottak közre, illetve hogy mi áll a fennálló kockázatok csökkentésére irányuló kísérletek sikertelensége mögött. Könyvében a művészet is megjelenik, neves hazai költők verséből asszociál a jelenlegi helyzetre.

A szerző előadást tartott november 26-án szakkollégiumunkban. Az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpontjának kutatója 30 éven keresztül vett részt egészségszociológiai kutatásban. A mai napig a legfontosabb kérdés számára, hogy lehet-e harmónia természet és társadalom között. Együttműködési megállapodást kötött egymással az Öko Urbana Egyesület és a Jezsuita Roma Szakkollégium, ennek keretében a ENSZ Párizsban megrendezésre kerülő

21. Klímakonferenciájához kapcsolódóan közös szemináriumsorozatot szerveznek, melynek ez az előadás is a része volt.

Tudjuk, hogy a globális felmelegedés súlyos problémát jelent az emberiség számára, amit komolyan kell venni. Mégis hogyan oldhatnánk ezt meg? Keressük a gyógyítás lehetőségét, de mégsem tudjuk orvosolni a kialakult helyzetet. Előadónk szerint ezt az ökológiai kérdést, sőt egyik ökológiai kérdést sem közelíthetjük meg csak a tudomány szemszögéből. Holisztikus szemléletre van szükség, ezért a vallás és a művészet szemszögéből is megközelíthető a dolog. Az ökológiai gondolkodás híveként kifejtette, mennyire fontos, hogy óvjuk környezetünket. Ez történhet akár ökotudatos települések létrehozásával, vagy akár a klímaprogram segítségével, melyet mindenki a saját lakóhelyén meg tud valósítani. Következő lépés lehet a falvakba történő kiköltözés, illetve nagyobb mérföldkőnek számít az ökofalu létrehozása. Hazánk már két ilyen faluval is büszkélkedhet. Ezek egyben spirituális központnak is számítanak.

Farkas Teodóra

Párizsi tárgyalások szakértői szemmel

Az Öko Urbána Egyesület együttműködésével, a 2016. február 25-re szervezett közösségi estünkön Dr. Faragó Tibor egyetemi tanárt köszönthettünk köreinkben. Az est érdekessége volt, hogy a tanár úr olyan titkokba is bevezetett minket, melyek a hétköznapi emberek számára nem minden esetben hozzáférhetőek. A titkok alatt olyan személyes történeteket értek, melyeket a tanár úr élt át egy-egy meghatározó, történelmi eseményen. Dr. Faragó Tibor azon kiváltságos emberek közé tartozik, akik részt vehettek több olyan nemzetközi tárgyaláson, ahol döntés született a világot érintő kérdésekben.

Megtudhattunk, hogy egy ilyes nagy jelentőségű tárgyalás mennyi munkával és kitartással jár. Elmondta ugyanis, hogy előfordult, hogy több héten keresztül, éjszakába nyúlóan próbáltak a különböző országok döntéshozói közös véleményre jutni a cél érdekében. Az előadást ne úgy képzeljük el, hogy csak a klímaváltozásról szólt, hiszen egy globális jelenségről van szó, melyhez kapcsolódik minden gazdasági, politikai, szociális, egészségügyi ágazat. Közös érdekünknek kell tekinteni a problémát, megoldást nem találhatunk úgy, ha nem látjuk meg, hogy minden mindennel összefügg. Előadónk szerint szükség van a két legfontosabb alapelv, a prevenció és az alkalmazkodó készség együttes alkalmazására.

A következőket írta egy beszámolójában: „A párizsi megállapodás és határozat fontos eredménynek tekinthető, és általában is hozzájárulhat a nemzetközi együttműködés erősítéséhez. E megállapodás a benne foglalt kötelezettségek címzettjei szerint egyetemes, azaz minden ország számra kötelezettségeket határoz meg, ami jelentős előrelépés a Kiotói Jegyzőkönyv és annak Dohai Módosításához képest." Az előadás nagyon érdekes és izgalmas volt számomra, hiszen egy olyan embertől halhattunk információkat, aki maga is részt vett a döntéshozatalban.

Kőszegi Dóra

Közélet

See to see is to believe

A JRSZ csütörtök esti fórumának vendége 2015. november 12-én Ian Mor Izrael állam magyarországi nagykövete volt. A nagykövet érkezését fontos biztonsági előkészületek előzték meg, a kollégium minden részét leellenőrizték, csak így érkezhetett meg hozzánk a fontos diplomata. Ian Mor angol nyelvű interaktív előadását egy a diákokhoz intézett kérdéssel kezdte, hogy mi az első gondolatunk, mikor meghalljuk az Izrael szót. A nagykövet szerint azok a negatív információk, amelyeket a médiából hallunk Izraelről, sokszor hamis tények. Előadásából megtudhattuk, hogy Izrael népességének 75%-a zsidó vallású. Az izraeli nagykövet elmondása szerint átérzi a cigányság helyzetét Magyarországon, hiszen több közös pont található a cigányság és a zsidó nép történetében, ilyen például a holokauszt. Fontosnak tartja, hogy megemlékezzünk ezekről a szörnyűségekről, illetve fontos, hogy a megemlékezéseken felhívjuk a figyelmet arra, hogy az antiszemitizmus egyenlő az

emberi butasággal. A nagykövet óva intett minket az elítélő szavaktól, hiszen a szavakkal való bántás, a gyűlölködés, a romák, a zsidók és a melegek elleni propaganda a végén tettlegességhez vezetnek. Ian Mor a legfontosabb nagyköveti feladatai közé sorolta a béke hirdetését mindenki között.

A nagykövet számára zsidónak lenni annyit jelent, hogy megtartja az ünnepeket, az alapvető szabályokat, és ápolja a zsidó kultúrát. Szerinte minden embernek életében egyszer el kell látogatni Izraelbe, hiszen fontos, hogy valójában megismerkedjünk a zsidó kultúrával, és csak azt higgyük el, amit a szemünkkel látunk, hiszen ez egy olyan hely, amely mindenkit befogad, és azért ilyen erős ország, mert igaz hívők lakják, akik hiszik, hogy békével lehet elérni mindent az életben. Ezúton is köszönjük Ian Mor Izrael Állam nagykövetének, hogy megtisztelte szakkollégiumunkat látogatásával és nagyszerű előadásával!

Szénási Réka

Államtitkári látogatás

Ellátogatott hozzánk 2016. május 10-én Takács Szabolcs, a Miniszterelnökség európai uniós ügyekért felelős államtitkára, aki tavalytól betöltötte az IHRA (Nemzetközi Holokauszt Emlékezet Szövetség) elnöki tisztségét. Az államtitkár úr mesélt életútjáról, többek között arról, hogy angol nyelvtanárként tanított a pécsi Gandhi Gimnáziumban is, amely egy életre szóló pozitív élmény marad a számára. Később külügyi szakértőként dolgozott több beosztásban, s így mélyebb betekintést nyerhetett Magyarország nemzetközi helyzetébe.

Továbbá mesélt a mostani menekültválságról, és annak nemzetközi összefüggéseiről. Szerinte is az lehet a megoldás, hogy azokban az országokban rendet kell tenni, ahonnan a menekültek tömegei jönnek. Valamint elmondta, hogy milyen megtisztelő volt számára, hogy ő lehetett az IHRA soros elnöke egy évig. Végül arról beszélt, hogy nála nem a származás, hanem a feladatra való kellő rátermettség a mérvadó.

Oláh Zsolt

Tehetség és felelősség

Tehetségpont lettünk

A Nemzeti Tehetségsegítő Tanács szakmai bizottsága 2016 májusában elfogadta Tehetségpont működési kérelmünket. Mostantól jogosultak vagyunk használni mind a „Regisztrált Tehetségpont” megjelölést, mind a logót. Felkerültünk honlapjukra is: www.tehetseg.hu/tehetsegpontok. Tehetségpontunk azonosítószáma TP 111 002 198. Reméljük, ezzel is újabb együttműködések kapuja nyílik meg előttünk.

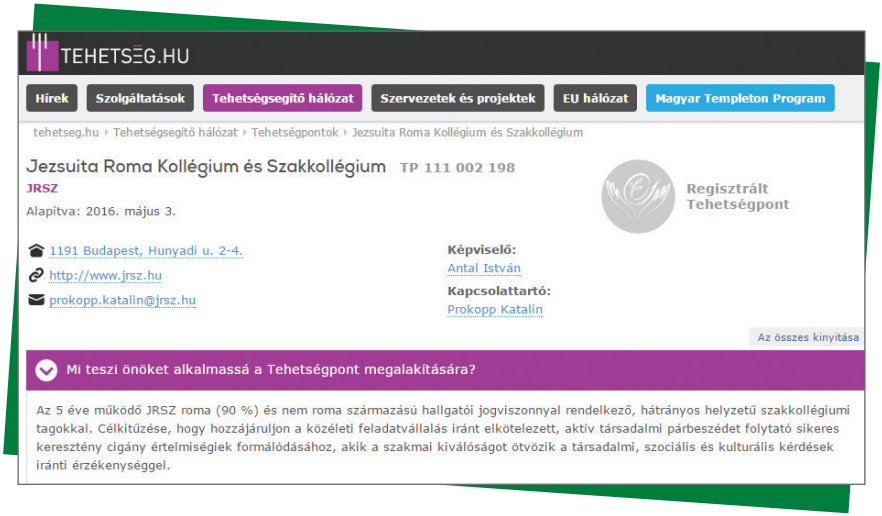

Istenadta tehetség, amivel élni kell

Zene és elköteleződés címmel szerveztek hangversenyt kollégiumunk zenészeinek közreműködésével a Párbeszédek Házában 2015. október másodikán, immár harmadik alkalommal. Baranyi Zoltán hegedűvel, Berki Tamás és Radics Gerald zongorával, Sárközi Xénia és Farkas András énekkel tette a közönség számára emlékezetessé az estét.

Zoltán és Tamás *Kreisler: Liebes Lied* című művével nyitották a programot. Felcsendültek még többek között Strauss, Bach és Chopin művei. A koncertet beszélgetés követte, ahol fiataljaink saját útjukról meséltek nekünk, a nehézségekről és örömökről, amik pályájukat kísérik. Rengeteg gyakorlás, szorgalom, kitartás, és persze tehetség jellemzi fiatal zenészeinket. Baranyi Zoltán ezekkel a szavakkal illette kapott képességüket:

„Istenadta tehetség, amivel élni kell, és nem visszaélni”. A beszélgetésből kiderült, hogy mennyire komolyan veszik a muzsika iránti elköteleződésüket, és fontosnak tartják, hogy érzelmeket közvetítsenek, hiszen a zene finomítja a lelket, segíti az érzelmi intelligencia fejlődését is.

Farkas Teodóra

Jótékonyan, zenekarral együtt

A Jezsuita Roma Szakkollégium ifjú zenész hallgatói a Budapest Salon Orchestra zenekar közreműködésével 2016. május 27-én jótékonysági koncertet adtak. A Szakkollégium a MIÉRT Egyesülettel és a Művészetek Palotájával karöltve immár harmadik alkalommal szervezte meg jótékonysági koncertjét. Az idei koncert bevételét az alsószentmártoni cigánypasztorációs feladatok ellátásának segítésére ajánlottuk fel. A horvát határtól három kilométerre található kis faluban Lankó József atya nem mindennapi munkájával igyekszik javítani az ott élők helyzetén. Ehhez járultunk hozzá most mi is. A Művészetek Palotája Üvegterme teltházzal büszkélkedhetett a több mint egy órás koncert alatt.

Liszt, Verdi, Chopin – többek között ezen zeneszerzők műveit hallhatta a közönség. A szakkollégisták: Baranyi Zoltán, Berki Tamás, Radics Gerald és Sárközi Xénia remekül szerepeltek – a visszajelzések is mind pozitívak voltak. A huszonhárom fős *Budapest Salon Orchestra* zenekar létrejötte Tassonyi Zsolt mellett Baranyi Zoltán nevéhez köthető. Mint elmondta, a zenekar alapítását már régóta tervezték. Romák és nem romák egyaránt jelen vannak köztük és céljuk, hogy olyan műveket játsszanak, amelyek közvetítők a cigánysághoz, mint például Liszt és Brahms darabjai, de megemlíthetjük Biharit is, aki verbunkos zeneszerző volt. A zenekarnak ez volt az első nyilvános koncertje. A jövőben remélhetőleg még számos hasonló rendezvényben lesz részünk az ifjú zenészek és a zenekar által.

Farkas Teodóra

Rajzpályázat gyerekeknek

A JRSZ kommunikációs munkacsoportja rajzpályázatot hirdetett meg, melyen négy iskola, a Puskás Ferenc Általános Iskola, a Gyulai István Általános Iskola, a Németh László Általános Iskola és az Erkel Ferenc Általános Iskola diákjai vettek részt. A beérkezett pályamunkákat egy háromtagú zsűri, Kállai András és Káli Horváth Kálmán roma művészek és Dávid Alexandra szakkollégista bírálták el. December 10-én került sor a díjkiosztóra. Az 1. helyezést Pálvölgyi Dzsenifer vitte el *Festő leszek*, a másodikat Lendvai Karolina *Koncert Pesten* c. rajzával, 3. lett Gáti Gergő, a *Mozdonyvezető* c. festmény alkotója, és különdíjban részesült Szabó Antónia, Énekes-gitáros c. rajzáért. A szervezők kézműves foglalkozásra invitálták a megjelent vendégeket, halk zeneszó és beszélgetés mellett. A pályamunkákat a teremben állították ki.

Újdonságok

A Jövő Rólad Szól

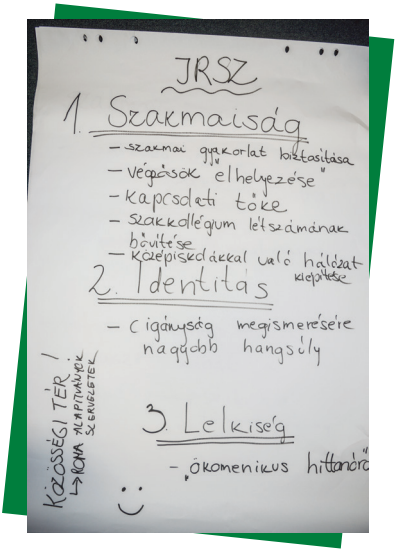

Közös stratégiai tervezés – talán így lehetne legegyszerűbben jellemezni a 2016. február 18-án megtartott közösségi estet. Forrai Tamás, a magyar jezsuita rend tartományfőnöke, valamint Tóth Zoltán és Matolcsy János stratégiai és szervezetfejlesztési tanácsadók látogattak kollégiumunkba.

Az est első felében Forrai Tamás tartott beszédet arról, hogy mennyire fontos, hogy legyen víziónk. Mindannyiunknak van feladata a világon, de mit tartunk igazán fontosnak? Mi az, ami által másokat is meg tudunk mozgatni? Hol van a nagyobb szükség, az elhagyatottság, ahol segíteni kell? Az est második felében a csapatmunkáé volt a főszerep. 4-5 fős csoportokba rendeződve kellett a kollégiumra vonatkozóan létrehozni stratégiai tervet. A stratégiai tervezés alapja, hogy meghatározzuk jelenlegi helyzetünket, majd megfogalmazzuk, hogy hova akarunk eljutni. Ehhez az odavezető utat is tisztán kell látnunk. Ilyen, és ehhez hasonló tervezések szövik át az élet

minden területét. A szakkollégium jövőjének tervezése során például ilyen kérdések merültek fel: Mi kell ahhoz, hogy a cigány értelmiség értelmesen tudjon jövőt alkotni? Mi segíthet ebben?

A közös munka során nem kerülhette el a figyelmemet, hogy a legtöbben nem csak kapni, de adni is szeretnénk. Minden csapat egy rövid, két perces előadásban ismertette az általa fontosnak vélt elképzeléseket, amelyek előre vihetik szakkollégiumunkat. Kivétel nélkül, mindegyik előadás során előkerült a társadalmi felelősségvállalás, és az, hogy adjunk egy kis pluszt a minket követő generáció számára is. Az est remek lehetőség volt többek között arra, hogy a vezetőség megismerhesse a véleményünket a szakkollégium működéséről, ötleteket gyűjtve a jövőre nézve. Hiszen a jövő olyan mértékben lesz értékes, amennyire mi magunk benne vagyunk a tervezésben és a megvalósításban egyaránt.

Farkas Teodóra

Saját sportpálya

A Porticus Vienna GmbH támogatásának köszönhetően másfél éves munkájával a Jezsuita Roma Szakkollégium területén egy sportpálya létesült, ami hozzájárul a diákok egészséges életviteléhez. A műfüves futballpályán túl egy 42 m^2-es alapterületű épületrész öltözővé alakítására és a kihasználatlan pincehelyiség kondi teremmé alakítására is sor került.

A kivitelezési munkát az Everling Kft végezte el. A futballpálya átadására 2015. december 15-én került sor. A rendelkezésre

álló összegből még egy eredetileg be nem tervezett pihenőparkot is kialakítottak a pálya szomszédságában. 2016-ban egy másik cég végezte el az öltözők kialakítását, ezzel együtt megtörtént a tető cseréje, gépészeti felújítás és vizesblokkok kialakítása is. A pályához hangosbemondót és hangfalakat, az öltözőbe pedig berendezési tárgyakat vásároltunk.

A futballpálya az átadás óta több rendezvény helyszínéül szolgált. A diákok napi szinten használják, valamint külsős bérlők is rendszeresen igénybe veszik. Más intézmények fiataljait, diákjait is vendégül láttuk már a pályán.

Choli bácsi, az előfutár

Első diplomásaink és díjátadó

Június 21-én sor került a 2015-16. tanév tanévzárójára. A *Te deum* hálaadó misén, amit Forrai Tamás jezsuita tartományfőnök celebrált, ki-ki odatehette Isten elé a már befejezett vagy még tartó vizsgaidőszak munkájának gyümölcseit, nehézségeit is.

Az ünnepélyes évzárón került sor az oklevelek, és idén először a szakkollégiumi diplomák átadására. Hét idén végzett szakkollégistától búcsúztunk, név szerint: Horváth Gábor, Rácz Renáta, Radics Gerald, Bangó Alexandra, Oláh Tímea, Sztojka Ramóna, és Zubor Ágnes. Az est folyamán elbúcsúztattuk Hiba György jezsuita lelki vezetőnket. Gyuri két év szolgálatot tett nálunk, amely alatt igazán a közösség tagjává vált. A pályafutását Rómában folytatja továbbtanulással.

Sorra került a hagyományos két díj átadása is: az *Év szakkollégistája díjat* most rendhagyó módon a teljes szakkollégiumi közösség nyerte el, az évbeli kiváló teljesítmény miatt.

Choli Daróczi József vette át a *Szakkollégiumért díjat*, melyet olyan emberek kaphatnak meg, akik munkájukkal sokat tettek az intézményért. Choli bácsi, az első generációba tartozó méltán híres roma értelmiségi, több évig tanított nálunk cigány nyelvet és irodalmat, s munkájával nagyban segített minket arra, hogy büszkén vállaljuk roma identitásunkat. Így utat mutatott az igazi roma értelmiséggé válás felé. Choli bácsi a díj átvétele után meghatódva megköszönte az itt eltöltött éveket, és bátorított minket, hogy legyünk büszkék mind cigányságunkra, mind magyarságunkra, mint ahogy ő. Az estet a megjelent oktatók, vendégek társaságában elköltött jó hangulatú kerti partival zártuk.

Oláh Zsolt

Mitől szép az ember

Egy együtt eltöltött hétvégén 2015 májusában megkértük Choli bácsit, mondja el, miként hívna be a szakkollégiumunkba új diákokat. A videófelvétel sokkal többre sikerült, mint egy toborzó reklámszövegre. Igazi személyes, pedagógiai hitvallás kerekedett belőle. Ebből szerkesztettünk

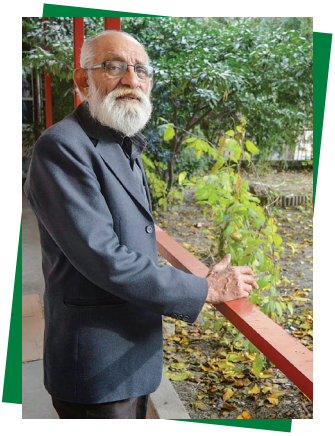

össze ide néhány részt, a Jezsuita Roma Szakkollégiumért díj 2016. évi kitüntetettjének tiszteletére.

A tudás megszerzése olyan alapvető emberi sajátosság, amire minden embernek, cigány és nem cigány magyarnak, japánnak és kínainak szüksége van. Az ember egyik legfontosabb sajátossága, hogy saját környezetéről, életéről tudást tud megszerezni. Miért? Mert ennek a tudásnak a felhasználásával többé, szellemiségében több emberré válik. Ha pedig megismerem a világot, tudok vele mit kezdeni, és megtalálom a helyem benne. Itt a roma kollégiumban vagyunk, és rajtam látni, hogy melyik etnikumhoz tartozom. Ezért most a cigány fiataloknak szeretném átadni a tudás iránti kíváncsiságot, felkelteni az igényt bennük.

Engem nem csak enni és inni érdekel, ennyivel bármelyik állat megelégedne. Mivel vagyok én több? Azzal, hogy gondolkodom, tudok tervezni, megismerem a társadalmi környezetemet, ha megismertem, ki tudom elégíteni nemcsak a fizikai, hanem az emberi szükségleteket is. Ezek: a gondolkodás, a szép és a jó. Gondoljunk bele, mitől szép egy gyerek, egy lány, egy fiú, mitől szép az ember. Nem attól, hogy van lába, keze, feje. Hanem hogy ezeket a testi jellemzőit úgy

tudja a köz javára megmutatni, amivel több, mint a puszta lét.

Jézust én azért szeretem, amit tanított, leginkább a Szentírásban. A Tízparancsolatban Isten olyan erkölcsi fogalmakat adott át nekünk, amelyek szerint ha élünk, akkor valóban boldogok leszünk. Ezek nem katonai értelemben vett, hanem lelki parancsok, amit én magam állítok fel magammal szemben. Ha ezeket betartom, akkor valóban elérhetem – és elérem – azt a megnyugvást, azt a lelki békét, ami egész létemet, egész fizikai létemet meghatározza.

Életem során körülbelül hatvan tanárom volt. Csak két tanárom, az általános iskolai tanítónőm, Sugvágó Gizella, és a gimnáziumi osztályfőnököm, dr. Bellér Béla nevére emlékszem, a többiek nevére nem. Miért? Mert ők tettek emberré azzal, ahogyan bántak velem. Ez a tanítónő megtanított arra, hogyan kell szeretni és gondolkodni. Megtanultam tőle, hogy a tanítványokkal örülnünk kell egymásnak. Nem veszitek észre, gyerekek, hogy én ahányszor jövök, nagy szeretettel és boldogan jövök órára? Mert jó veletek lenni. Rengeteg tanítványom volt már… 77 éves koromban még mindig tanítok, és huszonéves koromban kezdtem el. Minden volt diákomra szeretettel gondolok. Csodálatos érzés, ahogy mész az utcán, „*Szervusz, Choli* bácsi!”, „*Csókolom Choli* bácsi!”. Akkora fizetés! Nem lehet pénzzel megmagyarázni. Ezt a kölcsönösséget, ezt a „per tu” kapcsolatot kellene megtanulnunk.

Choli Daróczi József

A JRSZ Évkönyv 2015/2016 az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő által meghirdetett Nemzeti Tehetség Program keretében jött létre.

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Nemzeti Tehetség Program

Emberi Erőforrás Támogatáskezelő